

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. május 31.
(OR. en)

7746/21

Intézményközi referenciaszám:
2014/0008 (NLE)

AVIATION 78
RELEX 300
OC 16
NIS 10

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: Megállapodás közös légtér létrehozásáról egyrésről az Európai Unió és tagállamai, és másrésről Ukrajna között

---

MEGÁLLAPODÁS KÖZÖS LÉGTÉR LÉTREHOZÁSÁRÓL
EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS TAGÁLLAMAI,
ÉS MÁSRÉSZRŐL UKRAJNA KÖZÖTT

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

A HORVÁT KÖZTÁRSASÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,

A LETT KÖZTÁRSASÁG,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

MAGYARORSZÁG,

A MÁLTAI KÖZTÁRSASÁG,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

ROMÁNIA,

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KÖZTÁRSASÁG,

A SVÉD KIRÁLYSÁG,

az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: az EU-szerződések) feleiként és az Európai Unió tagállamaiként (a továbbiakban: az EU-tagállamok),

és

AZ EURÓPAI UNIÓ, a továbbiakban: az EU,

egyrészt,

és

UKRAJNA, másrészt,

a továbbiakban együttesen: a felek,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy olyan közös légteret (a továbbiakban: a közös légtér) hozzanak létre, amely a felek számára a légi közlekedési piac vonatkozásában kölcsönös piacra jutást tesz lehetővé, és amelyben egyenlő versenyfeltételek és – többek között a biztonságra, a védelemre, a légiforgalmi szolgáltatásra, a társadalmi kérdésekre és a környezetvédelemre vonatkozóan – azonos szabályok érvényesülnek;

FELISMERVE a nemzetközi polgári repülés integrált jellegét, valamint Ukrajnának és az EU-tagállamoknak a nemzetközi légiközlekedési szervezetekben – különösen a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetben (ICAO) és a Légi Navigáció Biztonságáért felelős Európai Szervezetben – való tagságból, valamint harmadik felekkel és nemzetközi szervezetekkel kötött nemzetközi megállapodásokból fakadó jogait és kötelezettségeit;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy elmélyítsék a felek között a légi közlekedés, és ezen belül az ipari együttműködés területén megvalósuló együttműködést, valamint hogy a gazdasági, kulturális és közlekedési kapcsolatok erősítése érdekében építsenek a légi járatok meglévő rendszerére;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy előmozdítsák a légiközlekedési lehetőségek bővülését – a légiközlekedési hálózatok fejlesztése révén is – annak érdekében, hogy eleget tegyenek az utasok és a fuvaroztatók megfelelő légi közlekedési szolgáltatások iránti igényeinek;

FELISMERVE a légi közlekedésnek a kereskedelem, az idegenforgalom és a befektetések előmozdítása terén játszott szerepét;

FIGYELEMMEL a Chicagóban 1944. december 7-én aláírásra megnyitott, nemzetközi polgári repülésről szóló egyezményre;

SZEM ELŐTT TARTVA, hogy az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás előírja, hogy a felek közötti, a felek kereskedelmi szükségleteihez igazított szállítás összehangolt fejlesztésének biztosítása érdekében a kölcsönös piaci hozzáférés feltételei, valamint a légiközlekedési szolgáltatásnyújtás feltételei külön megállapodásokban szabályozhatók;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy lehetővé tegyék a légitársaságok számára, hogy nyílt piacon versenyképes árakat és szolgáltatásokat nyújtsanak az utasoknak és a fuvaroztatóknak;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a légi közlekedési ipar minden ágazata – a légitársaságok munkavállalóit is beleértve – részesüljön egy liberalizált megállapodás előnyeiből;

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy alapul vegyék a meglévő légi közlekedési megállapodások keretét a piacokhoz való hozzáférés fokozatos megnyitásának, valamint az előnyök mindkét fél fogyasztói, légitársaságai, munkavállalói és közösségei számára való maximalizálásának céljával;

MEGÁLLAPODVA ABBAN, hogy – az EU-szerződésekben és Ukrajna alkotmányában foglalt rendelkezések sérelme nélkül – célszerű a közös légtérre vonatkozó szabályokat az Európai Unióban hatályban lévő vonatkozó jogszabályokra alapozni, amint azt e megállapodás I. melléklete is előírja;

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy légi közlekedési jogszabályaiba Ukrajna be kívánja építeni a vonatkozó európai uniós követelményeket és előírásokat, és ennek részeként jogszabályait összhangba kívánja hozni az uniós jog jövőbeni fejlődésével;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a nemzetközi légi közlekedésben a legmagasabb fokú biztonságot és védelmet biztosítsák, és ismételten kifejezésre juttatva súlyos aggodalmukat a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztető, a légi járművek működését károsan befolyásoló és az utazóközönségnek a polgári repülés biztonságába vetett bizalmát megingató olyan cselekedetek, illetve azokkal való fenyegetések miatt, amelyek a légi járművek biztonsága ellen irányulnak;

FELISMERVE azokat az előnyöket, amelyekben mindkét fél részesülhet a közös légtérre vonatkozó szabályoknak való teljes körű megfelelésből eredően, ideértve a piacokhoz való hozzáférés megnyitását, továbbá az előnyök mindkét fél fogyasztói és iparágai számára történő maximalizálását;

FELISMERVE, hogy a közös légtér létrehozása, illetve szabályainak végrehajtása adott esetben nem valósulhat meg átmeneti intézkedések nélkül, és hogy a megfelelő segítségnyújtás fontos ebben a vonatkozásban;

HANGSÚLYOZVA, hogy a légitársaságokat átlátható és megkülönböztetésmentes bánásmód illeti meg a légi közlekedési infrastruktúrákhoz – többek között a repülőterekhez – való hozzáférés vonatkozásában, különösen akkor, ha ezen infrastruktúrák csak korlátozott mértékűek;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a légitársaságok számára egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak, a kölcsönösen elfogadott szolgáltatások nyújtásához méltányos és azonos lehetőségeket biztosítva légitársaságaik számára;

FELISMERVE, hogy az állami támogatások hátrányosan befolyásolhatják a légitársaságok közötti versenyt, és veszélyeztethetik e megállapodás alapvető célkitűzéseit;

MEGERŐSÍTVE a környezetvédelem jelentőségét a nemzetközi légi közlekedési politika fejlesztése és alkalmazása során, valamint felismerve a szuverén államok jogát arra, hogy e célból megfelelő intézkedéseket tegyenek;

TUDOMÁSUL VÉVE a fogyasztóvédelem jelentőségét, beleértve a Montrealban, 1999. május 28-án létrejött, a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló egyezmény által garantált védelmet;

ÜDVÖZÖLVE a felek között zajló azon párbeszédet, amelynek célja az egyéb területeken való együttműködés fokozása, különösen a személyek szabad mozgásának elősegítése érdekében;

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. CIKK

Célok és hatály

E megállapodás célja olyan közös légtér fokozatos létrehozása az Európai Unió, annak tagállamai és Ukrajna között, amely különösen a biztonság, a védelem, a légiforgalmi szolgáltatás, a környezetvédelem, a fogyasztóvédelem és a számítógépes helyfoglalási rendszerek területére, valamint egyes szociális szempontokra vonatkozó azonos szabályokon alapul. E célból ez a megállapodás meghatározza a felek között alkalmazandó szabályokat, műszaki követelményeket, igazgatási eljárásokat, alapvető üzemeltetési szabványokat és végrehajtási szabályokat.

Az említett közös légtér alapját a a légi közlekedési piachoz való szabad hozzáférés és az egyenlő versenyfeltételek képezik.

2. CIKK

Fogalommeghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában, e megállapodás alkalmazásában:

- (1) „kölesönösen elfogadott szolgáltatások” és „meghatározott útvonalak”: az e megállapodás 16. cikke és II. melléklete szerinti nemzetközi légi közlekedés;
- (2) „megállapodás” ez a megállapodás, a megállapodás mellékletei és ezek módosításai;
- (3) „légi közlekedés”: utasok, poggyász, áru és postai küldemények külön-külön vagy együttesen, díj vagy ellenszolgáltatás ellenében légi járműveken történő közforgalmi szállítása, amely – az egyértelműség érdekében – magában foglalja a menetrendszerű és a nem menetrendszerű (charter) légi járatokat és a teljes árufuvarozási szolgáltatást;
- (4) „légitársaság”: érvényes működési vagy azzal egyenértékű engedéllyel rendelkező vállalat vagy vállalkozás;
- (5) „illetékes hatóságok”: az e megállapodás szerinti igazgatási feladatok ellátásáért felelős kormányhivatalok vagy közintézmények;
- (6) „vállalat vagy vállalkozás”: a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött szervezet, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket;

- (7) „egyezmény”: a nemzetközi polgári repülésről szóló, 1944. december 7-én Chicagóban aláírásra megnyitott egyezmény, beleértve:
- (a) az egyezmény 94. cikkének a) pontja értelmében hatályos valamennyi olyan módosítást, amelyet Ukrajna és egy EU-tagállam vagy az EU-tagállamok egyaránt megerősítettek; és
  - (b) az egyezmény 90. cikke értelmében elfogadott valamennyi mellékletet vagy módosítást, amennyiben az adott melléklet vagy módosítás bármely időpontban érvényes mind Ukrajna, mind pedig – az esettől függően – egy EU-tagállam vagy az EU-tagállamok vonatkozásában;
- (8) „az európai közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás (EKLT-megállapodás)”: az Európai Közösség és tagállamai, az Albán Köztársaság, Bosznia és Hercegovina, a Bolgár Köztársaság, a Horvát Köztársaság, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, az Izlandi Köztársaság, a Montenegrói Köztársaság, a Norvég Királyság, Románia, a Szerb Köztársaság és az Egyesült Nemzetek Ideiglenes Koszovói Közigazgatási Missziója¹ között az európai közös légtér létrehozásáról létrejött többoldalú megállapodás;
- (9) „EASA”: a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban létrehozott Európai Repülésbiztonsági Ügynökség;

---

¹ Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

- (10) „tényleges ellenőrzés”: olyan kapcsolat, amely olyan jogokon, szerződéseken vagy bármely más eszközön alapul, amelyek külön-külön vagy együtt a ténybeli, illetve jogi feltételek figyelembevételével lehetőséget nyújtanak egy vállalkozás feletti döntő befolyás gyakorlására, különösen az alábbiak révén:
- (a) egy vállalkozás eszközeinek teljes vagy részleges használati joga;
  - (b) olyan jogok és szerződések, amelyek döntő befolyást biztosítanak egy vállalkozás testületeinek összetételére, szavazására vagy határozataira vonatkozóan, vagy egyéb módon biztosítanak döntő befolyást a vállalkozás üzletmenetére nézve;
- (11) „tényleges szabályozói felügyelet”: az, hogy az egyik fél azon illetékes hatósága, amely működési engedélyt adott ki valamely légitársaságnak:
- (a) az alkalmazandó nemzeti jogszabályokkal és rendelkezésekkel összhangban folyamatosan ellenőrzi, hogy az adott fuvarozó teljesíti-e a nemzetközi légi járatok üzemeltetésére vonatkozó, a működési engedély kiadásának alapjául szolgáló kritériumokat; és
  - (b) a biztonság és a védelem tekintetében megfelelő felügyeletet tart fenn legalább az ICAO standardokkal összhangban;
- (12) „EU-szerződések”: az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés;
- (13) „EU-tagállam”: az Európai Unió valamely tagállama;

- (14) „alkalmasság”: a légitársaság alkalmassága nemzetközi légi járatok üzemeltetésére, vagyis az, hogy a légitársaság kielégítő pénzügyi kapacitással és megfelelő irányítási szakértelemmel rendelkezik-e, és hajlandó-e betartani az említett légi járatok üzemeltetésére irányadó jogszabályokat, egyéb rendelkezéseket és követelményeket;
- (15) „az ötödik szabadságjog”: egy állam (a továbbiakban: a jogot biztosító állam) által egy másik állam (a továbbiakban: a kedvezményezett állam) légitársaságai részére nemzetközi légi közlekedési szolgáltatások nyújtására biztosított jog vagy előjog, a jogot biztosító állam és egy harmadik állam területe között azzal a feltétellel, hogy a szóban forgó szolgáltatás a kedvezményezett állam területéről indul ki vagy oda irányul;
- (16) „teljes költség”: a szolgáltatásnyújtás költségének és az adminisztratív általános költségért felszámított észszerű díjnak az összege, és adott esetben a környezetvédelmi költségeket tükröző és nemzetiségre való tekintet nélkül kiszabott valamennyi alkalmazandó díj;
- (17) „ICAO”: az Egyezmény értelmében létrehozott Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet;
- (18) „nemzetközi légi közlekedés”: legalább két állam területén található pontok között megvalósuló légi közlekedés;
- (19) „intermodális fuvarozás”: utasok, poggyász, áru és postai küldemények külön-külön vagy együttesen, díj vagy ellenszolgáltatás ellenében légi járművön és egy vagy több felszíni közlekedési móddal történő szállítása;
- (20) „intézkedés”: valamelyik fél által hozott intézkedés, amely lehet törvény, rendelet, szabály, eljárás, határozat vagy adminisztratív intézkedés, vagy ölthet bármilyen más formát;

(21) „illetőségű személy vagy jogalany”:

- (a) Ukrajna esetében az ukrán állampolgársággal rendelkező bármely személy, az Európai Unió és tagállamai esetében a valamely EU-tagállam állampolgárságával rendelkező bármely személy; vagy
- (b) olyan jogalany, amely:
  - (i) Ukrajna esetében ukrán állampolgárságú vagy illetőségű személyek vagy jogalanyok közvetlen vagy többségi tulajdonában áll, és a tényleges ellenőrzést felette ukrán állampolgárságú vagy illetőségű személyek vagy jogalanyok gyakorolják, az Európai Unió és tagállamai esetében pedig valamely EU-tagállam állampolgárságával rendelkező vagy ilyen illetőségű, vagy valamely, az V. mellékletben meghatározott harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek vagy ilyen illetőségű jogalanyok közvetlen vagy többségi tulajdonában áll, illetve a tényleges ellenőrzést felette valamely EU-tagállam állampolgárságával rendelkező vagy ilyen illetőségű, vagy valamely, az e megállapodás V. mellékletében felsorolt harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek vagy ilyen illetőségű jogalanyok gyakorolják; és
  - (ii) a központi ügyvezetés helye Ukrajna esetében Ukrajnában, az Európai Unió és tagállamai esetében valamelyik tagállamban van;

(22) „illetőség” : valamely légitársasággal összefüggésben, a légitársaság azon országhoz való tartozása, amelyben eleget tesz a tulajdonlással, a tényleges ellenőrzéssel és a központi ügyvezetés helyével kapcsolatos követelményeknek;

(23) „működési engedély”:

- (a) az Európai Unió és tagállamai esetében az illetékes engedélyezési hatóság által egy vállalat vagy vállalkozás részére kiadott, légi járatoknak a vonatkozó uniós jogszabályokkal összhangban történő üzemeltetésére szóló engedély; valamint
- (b) Ukrajna esetében utasoknak és/vagy árunak a vonatkozó ukrán jogszabályokkal összhangban történő légi fuvarozására szóló engedély;

(24) „ár”:

- (a) a légi járaton történő utas- és poggyászszállítás fejében a légitársaság vagy annak ügynöke vagy más jegyértékesítő részére fizetendő légi viteldíjak, továbbá ezen árak alkalmazási feltételei, ideértve az ügynöknek és az egyéb kisegítő szolgálatoknak nyújtott díjazást és feltételeket is; valamint
- (b) a postai küldemények és áru szállításáért fizetendő légi fuvardíjak, továbbá ezen árak alkalmazási feltételei, ideértve az ügynöknek és az egyéb kisegítő szolgálatoknak nyújtott díjazást és feltételeket is.

Ez a fogalommeghatározás adott esetben magában foglalja a nemzetközi légi közlekedéssel összefüggésben biztosított földi szállítást, illetve a légi viteldíjak és légi fuvardíjak alkalmazásának feltételeit;

- (25) „társulási megállapodás”: az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna között 2014. március 21-én és 2014. június 27-én Brüsszelben aláírt társulási megállapodás és az annak helyébe lépő bármely jogi eszköz;
- (26) „a központi ügyvezetés helye”: a légitársaság azon fél területén található központi irodája vagy székhelye, amelyen belül a légitársaság elsődleges pénzügyi feladatait és működésének irányítását gyakorolják, ideértve annak folyamatos légi alkalmassági irányítását is;
- (27) „közszolgáltatási kötelezettség”: a légitársaságokra háruló bármely arra vonatkozó kötelezettség, hogy egy meghatározott útvonalon minimális menetrendszerű légi szolgáltatást biztosítsanak, megfelelően a folyamatoságot, a rendszerességet, az árképzést és a minimális kapacitást érintő olyan rögzített előírásoknak, amelyeknek a légitársaságok nem tennének eleget, ha kizárólag üzleti érdekeiket vennék figyelembe. Az érintett fél a légitársaságok számára közszolgáltatási kötelezettségeik teljesítése fejében kompenzációt nyújthat;
- (28) „SESAR”: az „Egységes európai égbolt” ATM kutatási program, amely az egységes európai égbolt technológiai vetülete, és amelynek célja, hogy az EU a légi közlekedés biztonságos és környezetbarát fejlesztését lehetővé tevő hatékony légiforgalmi irányítási infrastruktúrával rendelkezzen;

(29) „állami támogatás”: bármely kormányzat, regionális szerv vagy egyéb állami szervezet által nyújtott pénzügyi hozzájárulás, amely esetében:

- (a) a kormányzat, regionális szerv vagy más állami szervezet gyakorlata pénzeszközök – például juttatások, kölcsönök vagy tőkeinjekció – közvetlen átengedését, pénzeszközöknek a vállalkozás részére történő lehetséges közvetlen átruházását, illetve a vállalkozás kötelezettségeinek – például kölcsöngaranciáknak, tőkeinjekciónak, tulajdonlásnak, csődvédelemnek vagy biztosításnak – az átvállalását foglalja magában;
- (b) a kormányzat, regionális szerv vagy más állami szervezet egyébként esedékes bevételéről lemond, azt nem hajtja be vagy annak mértékét indokolatlanul csökkenti;
- (c) a kormányzat, regionális szerv vagy más állami szervezet az általános infrastruktúrától eltérő árukat vagy szolgáltatásokat biztosít, illetve árukat vagy szolgáltatásokat vásárol; vagy
- (d) a kormányzat, regionális szerv vagy más állami szervezet kifizetéseket teljesít egy finanszírozási mechanizmus javára, vagy magánjogi szervet bíz meg azzal, illetve utasít arra, hogy hajtson végre egy vagy több olyan feladattípust az a), b) és c) pontban említettek közül, amelyek rendes körülmények között a kormányra hárulnának, és valójában gyakorlatilag nem különböznek a kormányok által általában követett gyakorlattól;

és ezáltal a kedvezményezett előnyhöz jut.

- (30) „terület”: Ukrajna esetében az országgal határos, és annak fennhatósága alatt álló szárazföldi területek és felségvizek, az Európai Unió esetében pedig azok a földterületek (szárazföldi területek és szigetek), belvizek és felségvizek, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés alkalmazandó, az említett szerződésekben és az ezeket felváltó okmányokban megállapított feltételek szerint;
- (31) „az átmenő forgalomról szóló egyezmény”: a nemzetközi légi járatok átmenő forgalmáról szóló, 1944. december 7-én Chicagóban megkötött egyezmény;
- (32) „használati díj”: a légitársaságokra a légi navigációs (többek között átrepülések esetében), valamint légiforgalom-irányítási, repülőtéri és légiközlekedés-védelmi berendezéseknek és szolgáltatásoknak a légi járművek, azok személyzete, utasai, áruai és postai küldeményei általi igénybevételeért az illetékes hatóság által kiszabott vagy engedélyezett díj.

3. CIKK

A megállapodás végrehajtása

1. A felek minden olyan szükséges – általános vagy konkrét – intézkedést megtesznek, amely szükséges az e megállapodásból fakadó kötelezettségek teljesítéséhez, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti e megállapodás céljainak elérését.

2. Az e cikk (1) bekezdésében említett intézkedések végrehajtása nem sérti a nemzetközi szervezetekben való tagságból és/vagy nemzetközi egyezményekből, különösen az egyezményből és az átmenő forgalomról szóló egyezményből fakadóan a feleket érintő jogokat és kötelezettségeket.

3. Az e cikk (1) bekezdése szerinti intézkedések alkalmazásakor a felek e megállapodás alkalmazási körén belül:

- (a) eltörölnek minden olyan egyoldalú adminisztratív, műszaki vagy egyéb intézkedést, amely közvetett módon korlátozó vagy megkülönböztető hatást gyakorolhat a légi szolgáltatások e megállapodás szerinti nyújtására; valamint
- (b) tartózkodnak olyan adminisztratív, műszaki vagy jogi intézkedések megtételétől, amelyek a légi szolgáltatások e megállapodás szerinti nyújtása tekintetében megkülönböztető hatást fejthetnek ki a másik fél területén illetőséggel rendelkező személyekkel, vállalatokkal vagy vállalkozásokkal szemben.

4. CIKK

A megkülönböztetés tilalma

E megállapodás alkalmazási körén belül és e megállapodás különös rendelkezéseinek sérelme nélkül az illetőségi alapon történő megkülönböztetés tilos.

II. CÍM

SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

5. CIKK

A szabályozási együttműködés általános elvei

1. A felek minden eszközzel együttműködnek annak biztosítása érdekében, hogy az e megállapodás I. mellékletében felsorolt európai uniós jogszabályokban foglalt követelményeket és előírásokat Ukrajna a nemzeti jogába fokozatosan beépítse és az alábbiak révén végrehajtsa:
  - (a) az e megállapodás 29. cikkében említett vegyes bizottság (a továbbiakban: a vegyes bizottság) keretében rendszeres konzultációk tartása az e megállapodás I. mellékletében felsorolt európai uniós jogszabályok értelmezéséről a repülésbiztonság, a légiközlekedés-védelem, a légiforgalmi szolgáltatás, a környezetvédelem, a piaci hozzáférés és az ahhoz kapcsolódó ügyek, a szociális szempontok, a fogyasztóvédelem és az e megállapodás által érintett más területek tekintetében.
  - (b) segítségnyújtás a felek által meghatározott konkrét területeken;
  - (c) konzultáció és információcsere az e megállapodás 15. cikk szerinti új jogszabályokról.

2. Ukrajna elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az e megállapodás I. mellékletében felsorolt európai uniós jogszabályokban foglalt követelményeket és előírásokat az e megállapodás 33. cikkében és a kapcsolódó III. mellékletében szereplő átmeneti rendelkezésekkel összhangban az ukrán jogrendszerbe beépítse és végrehajtsa.

3. A felek a vegyes bizottság keretében haladéktalanul tájékoztatják egymást arról, hogy mely hatóságaik illetékesek a repülésbiztonsági felügyelet, a légialkalmasság, a légitársaságok engedélyezése, a repülőtéri ügyek, a légiközlekedés-védelem, a légiforgalmi szolgáltatás, a légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálata, valamint a léginavigációs és a repülőtéri díjak megállapítása tekintetében.

6. CIKK

A jogszabályok és egyéb rendelkezések betartása

1. Az egyik fél területére történő belépéskor, ott tartózkodáskor, illetve onnan való távozáskor a légi közlekedésben részt vevő légi járműnek az adott területre történő belépésével, valamint onnan történő kilépésével kapcsolatos, illetve a légi jármű üzemben tartására és irányítására vonatkozó, az adott területen alkalmazandó jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket a másik fél légitársaságai betartják.

2. Az egyik fél területére történő belépéskor, ott tartózkodáskor, illetve onnan való kilépéskor a légi járművön tartózkodó utasoknak, személyzetnek vagy áruknak az adott területre történő belépésével, valamint onnan történő kilépésével kapcsolatos, az adott területen alkalmazandó jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket (beleértve a belépésre, a vámkezelésre, a bevándorlásra, az útlevelekre, a vámeljárásokra és a karanténra vonatkozó rendelkezéseket, illetve a postai küldemények esetében a postai rendelkezéseket) a másik fél légitársaságainak utasai, személyzete és áruai – illetve a nevükben eljáró személyek – betartják.

7. CIKK

Repülésbiztonság

1. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek az e megállapodás I. mellékletének C. részében meghatározott repülésbiztonsági követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el, az e cikkben megállapított feltételek szerint.
2. Ukrajna az egyezményrel összhangban továbbra is elvégzi a tervező, előállító, nyilvántartó és üzemben tartó állam teendőit és feladatait, ugyanakkor az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeket és szabványokat Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja.
3. A felek együttműködnek az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítését célzó jogszabályok Ukrajna általi végrehajtásának biztosítása érdekében. Ukrajna ennek érdekében e megállapodás hatálybalépésének napjától kezdve megfigyelőként részt vesz az EASA munkájában, az e megállapodás VI. mellékletében előírtaknak megfelelően.
4. Az e megállapodás 16. cikke (1) bekezdésének a), b), c) és d) pontja szerinti kölcsönösen elfogadott szolgáltatások biztosítása érdekében az egyik fél által kiadott vagy érvényesített és még hatályban lévő légialkalmassági bizonyítványokat, képesítési bizonyítványokat és engedélyeket a másik fél érvényesnek ismeri el, feltéve, hogy az e bizonyítványokkal vagy engedélyekkel szemben támasztott követelmények megegyeznek legalább az egyezmény értelmében meghatározható minimumelőírásokkal.

5. Az Ukrajna által kiadott, az e megállapodás IV. melléklete 1. szakaszában felsorolt tanúsítások tagállamok általi elismeréséről való döntésre az e megállapodás III. mellékletében szereplő rendelkezésekkel összhangban kerül sor.
6. A kezdeti és folyamatos légialkalmasság területén a felek együttműködnek tanúsítási rendszereik közelítése céljából.
7. A felek biztosítják, hogy amennyiben az egyik fél által lajstromba vett olyan légi jármű, amely esetében felmerül az egyezmény alapján meghatározott nemzetközi légiközlekedés-biztonsági előírásoknak való meg nem felelés gyanúja, a másik fél területén lévő, a nemzetközi légi forgalom számára nyitott repülőtéren leszáll, azt a másik fél illetékes hatóságai által a fedélzeten vagy a légi jármű körül elvégzendő földi ellenőrzésnek vetik alá a légi jármű és személyzete okmányainak, valamint a légi jármű és berendezései látható állapotának vizsgálata céljából.
8. A felek az erre szolgáló eljárások révén tájékoztatják egymást az e cikk (7) bekezdésével összhangban végzett földi ellenőrzésekről és azok eredményéről.
9. Valamely fél illetékes hatóságai bármikor kérelmezhetnek konzultációt a másik fél illetékes hatóságaival a másik fél által előírt biztonsági előírások vonatkozásában, többek között az e megállapodás I. mellékletében szereplő jogszabályok által érintett területeken túli kérdésekben, vagy a földi ellenőrzések során tett megállapításokkal kapcsolatban. A konzultációkra az említett kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül kell sort keríteni.

10. E megállapodás egyetlen pontja sem értelmezhető úgy, hogy a felek valamelyikét akadályozza a megfelelő és azonnali intézkedések elrendelésében, amennyiben megállapítja, hogy egy légi jármű, egy termék vagy egy művelet:

- (a) nem teljesíti – az esettől függően – az egyezményben előírt minimumelőírásokat vagy az e megállapodás I. mellékletének C. részében meghatározott követelményeket és előírásokat;
- (b) komoly, az e cikk (7) bekezdésében említett ellenőrzés során megállapított aggodalomra ad okot a tekintetben, hogy a légi jármű vagy a légi jármű üzemeltetése nem felel meg – az esettől függően – az egyezmény alapján meghatározott minimumelőírásoknak vagy az e megállapodás I. mellékletének C. részében meghatározott követelményeknek és előírásoknak; vagy
- (c) komoly aggodalomra ad okot a tekintetben, hogy az egyezmény alapján meghatározott minimumelőírások vagy adott esetben az e megállapodás I. mellékletének C. részében meghatározott követelmények és előírások tényleges fenntartása és igazgatása nem valósul meg.

11. Amennyiben az egyik fél az e cikk (10) bekezdése szerinti intézkedést hoz, arról – az intézkedés indokolásával együtt – haladéktalanul értesíti a másik fél illetékes hatóságait.

12. Amennyiben az e cikk (10) bekezdése alkalmazásában hozott intézkedéseket okafigyottá válásuk után nem szüntetik meg, a kérdést bármelyik fél a vegyes bizottság elé utalhatja.

13. Az Ukrajna vagy valamely EU-tagállam illetékes hatóságainak státuszában változását előidéző bármely nemzeti jogi módosításról az érintett fél köteles értesíteni a többi felet.

8. CIKK

A légi közlekedés védelme

1. Az Európai Polgári Repülési Konferencia (ECAC) 30. számú okmányának II. részében szereplő rendelkezéseket Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja. Az e megállapodás 33. cikkének (2) bekezdésében előírt értékelések keretében az Európai Bizottság ellenőrei – a felek által meghatározott mechanizmussal összhangban – megfigyelőként részt vehetnek az ukrán illetékes hatóságok által az Ukrajna területén található repülőtereken végzett ellenőrzésekben. Ez a megállapodás nem sérti az Ukrajinára és az EU-tagállamokra vonatkozó, az egyezmény 17. mellékletéből eredő jogokat és kötelezettségeket.

2. Mivel a polgári légi jármű, utasai és személyzete biztonságának védelme a nemzetközi légi járatok üzemeltetésének elengedhetetlen feltétele, a felek megerősítik a polgári légi közlekedés biztonságának jogellenes beavatkozási cselekményektől való megvédésére irányuló kölcsönös kötelezettségüket, és különösen az alábbiakból eredő kötelezettségeiket: az Egyezmény, a légi járművek fedélzetén elkövetett bűncselekményekről és egyéb cselekményekről szóló, Tokióban, 1963. szeptember 14-én aláírt egyezmény, a légi járművek jogellenes hatalomba kerítésének leküzdéséről szóló, Hágában, 1970. december 16-án aláírt egyezmény, a polgári légi közlekedés biztonsága elleni jogellenes cselekmények leküzdéséről szóló, Montrealban, 1971. szeptember 23-án aláírt egyezmény, a polgári légi közlekedést szolgáló nemzetközi repülőtereken elkövetett erőszakos jogellenes cselekmények leküzdéséről szóló, Montrealban, 1988. február 24-én aláírt jegyzőkönyv, valamint a képlékenyítő anyagot tartalmazó robbanóanyagoknak felderítésük céljából történő megjelöléséről szóló, Montrealban, 1991. március 1-jén aláírt egyezmény, amennyiben mindkét fél szerződő fele ezen egyezményeknek, valamint a polgári légi közlekedés biztonságára vonatkozó valamennyi egyéb olyan egyezmény és jegyzőkönyv, amelynek mindkét fél szerződő fele.

3. A felek megkeresés esetén minden szükséges segítséget megadnak egymásnak a polgári légi járművek jogellenes hatalomba kerítésére irányuló cselekmények, és más, az ilyen légi járművek, azok utasai és személyzete, valamint a repülőterek és a léginavigációs berendezések biztonsága elleni jogellenes cselekmények, továbbá bármely, a polgári légi közlekedés védelme ellen irányuló fenyegetés megelőzésében.
4. A felek az egymással fenntartott kapcsolataikban az ICAO által megállapított és az egyezmény mellékleteiként meghatározott, a légi közlekedés védelmére vonatkozó rendelkezésekkel és – azok alkalmazása esetén – a szervezet által javasolt gyakorlattal összhangban cselekszenek, amennyiben e védelmi rendelkezések a felekre nézve alkalmazandók. Mindkét fél előírja, hogy a területén lajstromba vett légi járművek üzemeltetői, azok az üzemeltetők, amelyek központi ügyvezetésének helye vagy állandó lakóhelye a területükön van, valamint a területükön lévő repülőterek üzemeltetői a szóban forgó légiközlekedés-védelmi rendelkezéseknek megfelelően járnak el.
5. Mindkét fél hatékony intézkedések megtételét biztosítja saját területén a polgári légi közlekedésnek a jogellenes beavatkozási cselekményektől való védelme, és ezen belül egyebek mellett intézkedéseket hoz az utasok és a kézipoggyász, illetve a feladott poggyász átvizsgálása, az áruknak és postai küldeményeknek beszállás vagy berakodás előtti védelmi ellenőrzése, a fedélzeten lévő és a repülőtéren készletek védelmi ellenőrzése, valamint az utasoktól különböző személyek szigorított védelmi területekre való beléptetése és átvizsgálása érdekében. Ezeket az intézkedéseket a polgári légi közlekedést érintő sebezhetőség és fenyegetések kezelése érdekében módosítani kell. A felek megállapodnak abban, hogy a másik fél előírhatja légitársaságai számára az e cikk (4) bekezdésében említett légiközlekedés-védelmi rendelkezések betartását az adott másik fél területére történő belépéshez, az onnan való távozáshoz, illetve az ott tartózkodáshoz.

6. A felek méltányos megfontolás tárgyává teszik a másik félnek az egyes konkrét fenyegetésekkel szembeni különleges védelmi intézkedések megtételére irányuló kérelmét. A felek az általuk bevezetni kívánt minden olyan különleges védelmi intézkedésről, amelynek e megállapodás szerint nyújtott légi közlekedési szolgáltatásokra jelentős pénzügyi vagy működési kihatása lehet, előzetesen tájékoztatják a másik felet, kivéve, ha ez vészhelyzet miatt nem lehetséges. Bármelyik fél kérheti, hogy az ilyen védelmi intézkedések megvitatása céljából kerüljön sor a vegyes bizottság ülésére az e megállapodás 29. cikkében előírtak szerint.
7. A polgári légi jármű jogellenes hatalomba kerítése, illetve ennek veszélye esetén, vagy a polgári légi jármű, annak utasai és személyzete, a repülőterek vagy a léginnavigációs berendezések biztonsága elleni egyéb jogellenes cselekmény vagy ennek veszélye esetén a felek segítséget nyújtanak egymásnak a kommunikáció elősegítése és más, az effajta cselekmények vagy veszélyek gyors és biztonságos megszüntetéséhez szükséges megfelelő intézkedések megtétele révén.
8. A felek megtesznek minden olyan intézkedést, amelyet észszerűnek tart annak biztosítására, hogy a területén a földön tartózkodó és jogellenes hatalomba kerítés vagy egyéb jogellenes cselekményeknek kitett légi jármű a földön maradjon, hacsak annak felszállását az emberi élet védelmére vonatkozó kényszerítő kötelezettség szükségessé nem teszi. Ilyen intézkedések meghozatalára lehetőleg kölcsönös konzultáció alapján kerül sor.
9. Amennyiben az egyik fél megalapozottan véli úgy, hogy a másik fél nem e cikk légiközlekedés-védelmi rendelkezéseinek megfelelően járt el, azonnali konzultációt kérhet a másik féltől.
10. Az e megállapodás 19. cikkének sérelme nélkül, amennyiben a kérelemtől számított 15 napon belül nem sikerül kielégítő megegyezésre jutni, ez indokul szolgál a másik fél egy vagy több légitársasága üzemeltetési engedélyének visszatartására, visszavonására, korlátozására, illetve feltételekhez kötésére.

11. Azonnali és rendkívüli fenyegetés esetén az adott fél a 15 nap letelte előtt is hozhat átmeneti intézkedéseket.

12. Az e cikk (10) vagy (11) bekezdésével összhangban hozott intézkedéseket meg kell szüntetni, amint a másik fél teljesíti e cikk valamennyi rendelkezését.

9. CIKK

Légiforgalmi irányítás

1. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek az e megállapodás I. mellékletének B. részében meghatározott légiforgalmi irányítási követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el, az e cikkben megállapított feltételek szerint.

2. Az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeket és előírásokat Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja.

3. A felek a légiforgalmi irányítás területén együttműködnek annak érdekében, hogy az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítése céljából elfogadott jogszabályok Ukrajna ténylegesen végrehajtsa, továbbá annak érdekében, hogy – a jelenlegi biztonsági követelmények és általában az európai légiforgalmi műveletek hatékonyságának javítása, a légiforgalmi irányítási kapacitások optimalizálása, a késések csökkentése és a környezetvédelmi hatékonyság fokozása céljából – az egységes európai égboltot Ukrajnára is kiterjesszék.

4. Ukrajna ennek érdekében e megállapodás hatálybalépésének napjától kezdve megfigyelőként részt vesz az egységes európai égbolttal foglalkozó bizottság munkájában, az ukrán illetékes testületek és/vagy hatóságok pedig megkülönböztetéstől mentesen, megfelelő koordináció révén és a vonatkozó jogszabályokkal összhangban részt vesznek a SESAR-ral kapcsolatos munkában.
5. A légiforgalmi irányítás területén folytatott együttműködés nyomon követéséért és előmozdításáért a vegyes bizottság felel.
6. Az egységes európai égboltra vonatkozó jogszabályok alkalmazásának elősegítése érdekében:
  - (a) Ukrajna megteszi a szükséges intézkedéseket a légiforgalmi irányítás intézményi struktúráinak az egységes európai égbolthoz való igazítása érdekében; valamint
  - (b) az Európai Unió segíti Ukrajna részvételét az egységes európai égbolthoz kapcsolódó, a léginavigációs szolgálatok, a légtér és az interoperabilitás területét érintő főbb operatív kezdeményezésekben.
7. Ez a megállapodás nem sérti az Ukrajnára vonatkozó, az egyezményből fakadó jogokat és kötelezettségeket, valamint az ICAO Tanács által jóváhagyott, hatályban lévő körzeti léginavigációs megállapodásokat. Az e megállapodás hatálybalépését követően létrejövő körzeti léginavigációs megállapodásoknak e megállapodás rendelkezéseivel is összhangban kell lenniük.

8. A magas fokú biztonság fenntartása, és ezáltal a légiforgalmi irányítási hálózat kapacitásának és hatékonyságának maximalizálása érdekében, az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel Ukrajna az illetékességi körébe tartozó légteret a funkcionális légtérblokkok kialakítására vonatkozó, az e megállapodás I. mellékletének B. részében említett EU-követelményeknek megfelelően szervezi meg.

A felek együttműködnek annak érdekében, hogy megvizsgálják, hogy az Ukrajna illetékességi körébe tartozó légtér esetlegesen részévé válhatna-e valamelyik légtérblokknak, összhangban az uniós jogszabályokkal és figyelembe véve az integrációból eredő operatív előnyöket.

9. Az Ukrajna által kiadott, az e megállapodás IV. mellékletének 2. szakaszában felsorolt tanúsítások EU-tagállamok általi elismeréséről való döntésre az e megállapodás III. mellékletével összhangban kerül sor.

10. CIKK

Környezetvédelem

1. A felek elismerik, hogy a környezetvédelem fontos szerepet játszik a nemzetközi légi közlekedési politika kidolgozása és végrehajtása során. A felek megerősítik, hogy a polgári légi közlekedés által a környezetre kifejtett hatás csökkentéséhez hatékony globális, regionális, nemzeti és/vagy helyi szintű fellépés szükséges.

2. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek az e megállapodás I. mellékletének D. részében meghatározott környezetvédelmi követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el, az e cikkben megállapított feltételek szerint.

3. Az e cikk (2) bekezdésében említett követelményeket és előírásokat Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja.
4. A felek együttműködnek az e cikk (2) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítését célzó jogszabályok Ukrajna általi végrehajtásának biztosításában, és elismerik az együttműködés fontosságát, valamint annak a jelentőségét, hogy a légi közlekedés által a környezetre gyakorolt hatást többoldalú tárgyalások keretében vizsgálják meg, és biztosítsák az enyhítő intézkedéseknek a megállapodás célkitűzéseivel való teljes körű összeegyeztethetőségét.
5. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető oly módon, mintha az korlátozná a felek illetékes hatóságainak azzal kapcsolatos hatáskörét, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak a légi közlekedés környezeti hatásainak megakadályozására vagy egyéb módon kezeljék azokat, feltéve hogy az említett intézkedéseket illetőségre való tekintet nélkül alkalmazzák, és azok teljes mértékben összeegyeztethetők a felek nemzetközi jog szerinti jogaival és kötelezettségeivel.

11. CIKK

Fogyasztóvédelem

1. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek az e megállapodás I. mellékletének F. részében meghatározott fogyasztóvédelmi követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el.

2. Az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeket és előírásokat Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja.
3. A felek együttműködnek az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítését célzó jogszabályok Ukrajna általi végrehajtásának biztosításában.
4. A felek továbbá együttműködnek az e megállapodásból eredő fogyasztói jogok védelme érdekében.

12. CIKK

Ipari együttműködés

1. A felek törekednek az ipari együttműködés fokozására, különösen az alábbiak révén:
  - (i) a légijármű-gyártók közötti üzleti kapcsolatok fejlesztése mindkét részről;
  - (ii) a légi közlekedési ágazat, és azon belül az infrastruktúra fenntartható fejlődését célzó közös projektek ösztönzése és előmozdítása;
  - (iii) technikai együttműködés az EU-standardok végrehajtása érdekében;

(iv) a légijármű-gyártók és tervezők lehetőségeinek bővítése; valamint

(v) az e megállapodás hatálya alá tartozó beruházások ösztönzése.

2. Ez a megállapodás nem érinti a légi járművek és komponenseik gyártására vonatkozó, Ukrajnában hatályban lévő azon műszaki és ipari szabványokat, amelyekre nem terjed ki e megállapodás I. melléklete.

3. A vegyes bizottság figyelemmel kíséri és segíti az ipari együttműködést.

13. CIKK

Számítógépes helyfoglalási rendszerek

1. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek a számítógépes helyfoglalási rendszerek tekintetében az e megállapodás I. mellékletének G. részében meghatározott követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el. A felek a számítógépes helyfoglalási rendszerek tekintetében szabad hozzáférést biztosítanak egymás piaci számára.

2. Az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeket és előírásokat Ukrajna az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban jogszabályaiba beépíti és ténylegesen végrehajtja.

3. A felek együttműködnek az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítését célzó jogszabályok Ukrajna általi végrehajtásának biztosítása érdekében.

14. CIKK

Szociális szempontok

1. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel a felek a szociális szempontok tekintetében az e megállapodás I. mellékletének E. részében meghatározott követelményekre és előírásokra vonatkozó jogszabályaikkal összhangban járnak el.
2. Ukrajna elfogadja az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az e megállapodás III. mellékletében meghatározott átmeneti rendelkezésekkel összhangban a jogszabályaiba való beépítéséhez és tényleges végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
3. A felek együttműködnek az e cikk (1) bekezdésében említett követelményeknek és előírásoknak az ukrán jogba való beépítését célzó jogszabályok Ukrajna általi végrehajtásának biztosítása érdekében.

15. CIKK

Új jogszabályok

1. Ez a megállapodás nem érinti a felek azon jogát, hogy a megkülönböztetés tilalmának elvére, továbbá e cikkre és e megállapodás 4. cikkére figyelemmel egyoldalúan új jogszabályokat fogadjanak el a légi közlekedés területén vagy az e megállapodás I. mellékletében említett valamely kapcsolódó területen, vagy módosítsák az e területekre vonatkozó hatályos jogszabályaikat.

2. Amennyiben az egyik fél az e megállapodás hatálya alá tartozó területen új jogszabály elfogadását vagy valamely jogszabályának módosítását mérlegeli, erről tájékoztatja a másik felet. A vegyes bizottság bármely fél kérésére két hónapon belül megvitatja az ilyen új jogszabály vagy módosítás e megállapodás megfelelő működésére gyakorolt következményeit.

3. A vegyes bizottság:

- (a) határozatot fogad el az e megállapodás I. mellékletének felülvizsgálatáról annak érdekében, hogy az – szükség esetén a viszonyosság alapján – kiegészüljön a kérdéses új jogszabállyal vagy módosítással;
- (b) határozatot fogad el arról, hogy az új jogszabály vagy módosítás e megállapodással összhangban lévőnek tekintendő; vagy
- (c) e megállapodás megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében egyéb, észszerű határidőn belül elfogadandó intézkedést javasol.

III. CÍM

GAZDASÁGI RENDELKEZÉSEK

16. CIKK

Forgalmi jogok nyújtása

1. Az e megállapodás II. és III. mellékletével összhangban mindegyik fél biztosítja a másik fél számára a másik fél légitársaságai által folytatott nemzetközi légi közlekedés tekintetében az alábbi jogokat:

- (a) a területén való, leszállás nélkül történő átrepülés joga;
- (b) a területén való leszállás joga, amennyiben a leszállás célja nem az utasok, a poggyász, az áru és/vagy a postai küldemények légi közlekedés keretében történő felvétele vagy kiszállása/kirakodása (nem-kereskedelmi célú leszállás);
- (c) meghatározott útvonalon kölcsönösen elfogadott szolgáltatás nyújtása során a területén való leszállás joga, amennyiben a leszállás célja az utasok, poggyász, áru és/vagy postai küldemények légi közlekedés keretében történő felvétele vagy kiszállása/kirakodása külön-külön vagy együttesen; valamint
- (d) az e megállapodásban meghatározott egyéb jogok.

2. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem tekintendő úgy, hogy Ukrajna légitársaságai számára jogot biztosítana arra, hogy valamely EU-tagállam területén – ellentételezés fejében – az adott tagállam területének egy másik pontjára szállítandó utasokat, poggyászt, árut és/vagy postai küldeményeket vegyenek fel a fedélzetre.

17. CIKK

Üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás

Az egyik fél légitársasága üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás iránti kérelmének (amelyet az üzemeltetési engedélyekre vagy a műszaki jóváhagyásokra előírt formában és módon kell benyújtani) kézhezvételekor a másik fél illetékes hatóságai eljárásbeli késedelem nélkül kiadják a megfelelő engedélyeket és jóváhagyásokat, feltéve hogy:

(a) Ukrajna légitársaságai esetében:

- (i) a légitársaság központi ügyvezetésének helye Ukrajnában található, és a légitársaság Ukrajna alkalmazandó jogszabályaival összhangban érvényes működési engedéllyel rendelkezik;
- (ii) a légitársaság feletti tényleges szabályozói felügyeletet Ukrajna gyakorolja és tartja fenn, és a vonatkozó illetékes hatóság egyértelműen ki van jelölve; továbbá
- (iii) a 20. cikk eltérő rendelkezése hiányában a légitársaság Ukrajna és/vagy ukrán illetőségű személyek közvetlen vagy többségi tulajdonában áll, illetve a tényleges ellenőrzést felette Ukrajna és/vagy ukrán illetőségű személyek gyakorolják;

- (b) az Európai Unió légitársaságai esetében:
- (i) a légitársaság központi ügyvezetésének helye az EU-szerződések értelmében vett valamelyik EU-tagállam területén található, és a légitársaság az Európai Unió jogának megfelelő érvényes működési engedéllyel rendelkezik;
  - (ii) a légitársaság feletti tényleges szabályozói felügyeletet a légi jármű-üzembentartási engedély kiadásáért felelős EU-tagállam gyakorolja és tartja fenn, és a vonatkozó illetékes hatóság egyértelműen ki van jelölve; továbbá
  - (iii) az e megállapodás 20. cikke eltérő rendelkezése hiányában a légitársaság egy vagy több EU-tagállam és/vagy az ezekben illetőséggel rendelkező személyek, vagy az V. mellékletben felsorolt egyéb államok és/vagy az ezekben illetőséggel rendelkező személyek közvetlen vagy többségi tulajdonában és tényleges ellenőrzése alatt áll.
- (c) a légitársaság eleget tesz az e megállapodás 6. cikkében említett jogszabályokban és egyéb rendelkezésekben előírt feltételeknek; valamint
- (d) az e megállapodás 7. és a 8. cikkében foglalt rendelkezéseket fenntartják és alkalmazzák.

18. CIKK

A légitársaságok alkalmassága és illetősége tekintetében hozott szabályozási döntések kölcsönös elismerése

1. Az egyik fél légitársasága üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás iránti kérelmének kézhezvételekor a másik fél illetékes hatóságai ugyanúgy elismerik az első fél illetékes hatóságai által az érintett légitársaság alkalmasságára vagy illetőségére vonatkozóan hozott döntést, mintha ezt a döntést saját illetékes hatóságaik hozták volna, és az e cikk (2) bekezdésében foglaltak kivételével ilyen kérdésekkel a továbbiakban nem foglalkoznak.
2. Amennyiben egy légitársaság üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás iránti kérelmének kézhezvételét, illetve ilyen üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás megadását követően a kérelmet átvevő fél illetékes hatóságai számára valamilyen okból aggályossá válik, hogy – a másik fél illetékes hatóságai által hozott döntés ellenére – az e megállapodás 17. cikke szerinti, a megfelelő üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás kiadására vonatkozó feltételek nem teljesülnek, erről haladéktalanul tájékoztatják az említett hatóságokat, és ezen aggályukat megfelelően indokolják. Ilyen esetben bármelyik fél kezdeményezhet konzultációt – ideértve az érintett illetékes hatóságok képviselőivel folytatott konzultációt is – és/vagy kérhet a feltételezéssel kapcsolatos kiegészítő információkat, és az ilyen kérelmeknek a lehető leghamarabb eleget kell tenni. Ha a kérdés tisztázatlan marad, az ügyet bármelyik fél a vegyes bizottság elé viheti.

19. CIKK

Az üzemeltetési engedély vagy műszaki jóváhagyás elutasítása,
visszavonása, felfüggesztése vagy korlátozása

1. Bármely fél illetékes hatósága jogosult arra, hogy a másik fél légitársaságának üzemeltetési engedélyét vagy műszaki jóváhagyását elutasítsa, visszavonja, felfüggeszse vagy korlátozza, illetve működését egyéb módon felfüggeszse vagy korlátozza, amennyiben:

(a) Ukrajna légitársaságai esetében:

- (i) a légitársaság központi ügyvezetésének helye nem Ukrajnában található, vagy a légitársaság nem rendelkezik Ukrajna alkalmazandó jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel;
- (ii) a légitársaság feletti tényleges szabályozói felügyeletet nem Ukrajna gyakorolja és tartja fenn, vagy a vonatkozó illetékes hatóság nincs egyértelműen meghatározva; vagy
- (iii) az e megállapodás 20. cikke eltérő rendelkezése hiányában a légitársaság nem Ukrajna és/vagy ukrán illetőségű személyek közvetlen vagy többségi tulajdonában áll, illetve a tényleges ellenőrzést felette nem Ukrajna és/vagy ukrán illetőségű személyek gyakorolják;

(b) az Európai Unió légitársaságai esetében:

- (i) a légitársaság központi ügyvezetésének helye nem az EU-szerződések értelmében vett valamely EU-tagállam területén található, vagy a légitársaság nem rendelkezik az Európai Unió jogszabályainak megfelelő érvényes működési engedéllyel; vagy

- (ii) a légitársaság feletti tényleges szabályozói felügyeletet nem a légitársaság-üzembentartási engedély kiadásáért felelős tagállam gyakorolja és tartja fenn, vagy a vonatkozó illetékes hatóság nincs egyértelműen meghatározva; vagy
  - (iii) az e megállapodás 20. cikke eltérő rendelkezése hiányában a légitársaság nem egy vagy több EU-tagállam és/vagy az ezekben illetőséggel rendelkező személyek, vagy az e megállapodás V. mellékletében felsorolt egyéb államok és/vagy az ezekben illetőséggel rendelkező személyek közvetlen vagy többségi tulajdonában vagy tényleges ellenőrzése alatt áll;
- (c) a légitársaság nem tett eleget az e megállapodás 6. cikkében említett jogszabályoknak és egyéb rendelkezéseknek;
- (d) az e megállapodás 7. és a 8. cikkében foglalt rendelkezéseket nem tartják fenn vagy nem alkalmazzák; vagy
- (e) az egyik fél az e megállapodás 26. cikkének (5) bekezdésével összhangban azt állapítja meg, hogy a versenykörnyezetre vonatkozó feltételek nem teljesülnek.

2. Az e cikkben meghatározott jogok csak a másik fél illetékes hatóságaival történt konzultáció után gyakorolhatók, kivéve, ha az e cikk (1) bekezdése c) vagy d) pontjának való további meg nem felelés megakadályozása céljából azonnali intézkedés megtételére van szükség.

3. Az e cikkben megállapított jogait egyik fél sem használhatja arra, hogy a felek bármely légitársaságának üzemeltetési engedélyét vagy műszaki jóváhagyását azon az alapon utasítsa el, vonja vissza, függessze fel vagy korlátozza, hogy az adott légitársaság az európai közös légtérrel szülő megállapodás egy vagy több részes fele, illetve az ezekben illetőséggel rendelkező személyek többségi tulajdonában áll és/vagy a tényleges ellenőrzést felette az európai közös légtérrel szülő megállapodás egy vagy több részes fele, illetve az ezekben illetőséggel rendelkező személyek gyakorolják, feltéve, hogy az európai közös légtérrel szülő megállapodás említett részes fele(i) viszonyosságot biztosít(anak) és az európai közös légtér létrehozásáról szülő megállapodás feltételeit alkalmazzák.

20. CIKK

A légitársaságok tekintetében eszközölt befektetések

1. Az e megállapodás 17. és a 19. cikke ellenére Ukrajna légitársaságai akkor állhatnak egy EU-tagállam és/vagy egy EU-tagállamban illetőséggel rendelkező személy többségi tulajdonában vagy tényleges ellenőrzése alatt, illetve az Európai Unió légitársaságai akkor állhatnak Ukrajna és/vagy egy Ukrajnában illetőséggel rendelkező személy többségi tulajdonában vagy tényleges ellenőrzése alatt, ha ezt a vegyes bizottság határozatával előzetesen engedélyezte.
2. Az említett határozatban meg kell állapítani az e megállapodás szerinti kölcsönösen elfogadott szolgáltatások üzemeltetésére, valamint a harmadik országok és a felek közötti szolgáltatásokra vonatkozó feltételeket. Az e megállapodás 29. cikkének (8) bekezdése az említett határozatra vonatkozóan nem alkalmazható.

21. CIKK

A mennyiségi korlátozások eltörlése

1. A hatályos megállapodásokban előírt kedvezőbb feltételek sérelme nélkül és e megállapodás alkalmazási körén belül, a szerződő felek eltörlik azon mennyiségi korlátozásokat és azonos hatású intézkedéseket, amelyek felszerelések, ellátási készletek, alkatrészek és egyéb, a légitársaságok számára a légi közlekedési szolgáltatások e megállapodás feltételei szerinti nyújtásának fenntartásához szükséges eszközök szállítására vonatkoznak.

2. Az e cikk (1) bekezdésében említett kötelezettség nem zárja ki, hogy a felek akár közrendi vagy közbiztonsági okból, akár az emberek, az állatok és a növények élete és egészsége, illetve a szellemi, ipari vagy kereskedelmi tulajdon védelme érdekében ezek szállítását megtiltsák vagy korlátozzák. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek az önkényes megkülönböztetés vagy a felek közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

22. CIKK

Kereskedelmi lehetőségek

Üzleti tevékenység

1. A felek egyetértenek abban, hogy a gazdasági szereplők üzleti tevékenysége előtti akadályok gátolnák az e megállapodás révén elérendő előnyöket. A felek ezért megállapodnak abban, hogy a légitársaságaik üzleti tevékenysége előtti akadályokat hatékonyan és kölcsönösen megszüntetik, amennyiben az említett akadályok kereskedelmi ügyleteket gátolhatnak, versenytorzulást idézhetnek elő vagy gátolhatják az egyenlő versenyfeltételek kialakulását.

2. A vegyes bizottság az üzleti tevékenységgel és a kereskedelmi lehetőségekkel kapcsolatos együttműködési folyamatot alakít ki, nyomon követi a gazdasági szereplők előtt az üzleti tevékenység folytatása során felmerülő akadályok tényleges leküzdése terén elért előrehaladást, és rendszeresen felülvizsgálja a fejleményeket, és ezen belül – szükség esetén – a jogszabályi és szabályozási változásokkal kapcsolatosakat. Az e megállapodás 29. cikkével összhangban bármelyik fél kérheti a vegyes bizottság ülésének összehívását bármely, az e cikk alkalmazására vonatkozó kérdés megvitatása céljából.

A légitársaság képviselői

3. A felek légitársaságai képviselőket hozhatnak létre abból a célból, hogy a másik fél területén a légi közlekedést és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket reklámozzák és értékesítsék, többek között értékesítsék és kiadják saját és/vagy más légitársaságok jegyeit és/vagy légi fuvarleveleit.

4. A felek légitársaságai – a másik félnek a belépésre, a tartózkodásra és a munkavállalásra vonatkozó jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban – bevihetik a másik fél területére és ott foglalkoztathatják a légi közlekedési szolgáltatások nyújtásához szükséges igazgatási, értékesítési, műszaki, üzemeltetési és egyéb szakértő személyzetet. A személyzettel kapcsolatos ezen követelményeket a légitársaságok – döntésük szerint – saját személyzetükkel vagy a másik fél területén működő és ilyen szolgáltatásoknak a szóban forgó fél területén való nyújtására engedéllyel rendelkező bármely más szervezet, társaság vagy légitársaság szolgáltatásainak igénybevételével is biztosíthatják. Szükség esetén mindkét fél elősegíti és felgyorsítja a munkavállalási engedélyek kiadását az e bekezdés szerinti képviselőteken foglalkoztatott személyzet – köztük a 90 napot meg nem haladó, bizonyos ideiglenes feladatokat végzők – számára, a vonatkozó hatályos jogszabályokra és egyéb rendelkezésekre is figyelemmel.

Földi kiszolgálás

5. Az e megállapodás III. mellékletében megállapított átmeneti rendelkezésekre figyelemmel:
- (a) a b) pont sérelme nélkül minden légitársaságnak joga van a másik fél területén történő földi kiszolgálás tekintetében:
- (i) saját földi kiszolgálást (a továbbiakban: önkiszolgálás) ellátni; vagy
  - (ii) választani a teljes vagy részleges földi kiszolgálást nyújtó, egymással versenyben álló szolgáltatók közül, amennyiben a felek jogszabályai és egyéb rendelkezései értelmében a piacra jutás számukra megengedett, és amennyiben ilyen szolgáltatók jelen vannak a piacon;
- (b) az a) pont i. és ii. alpontjában foglalt jogok a másik fél területén alkalmazandó jogszabályok és egyéb rendelkezések szerint korlátozhatók poggyászkezelés, leszállópálya-kezelés, üzemanyag- és kenőanyag-kezelés, áru- és postakezelés az árunak és a postai küldeményeknek a terminál és a légi jármű közötti fizikai kezelésére tekintettel. Amennyiben az ilyen korlátozások a saját kiszolgálást nem teszik lehetővé, és a földi kiszolgálást nyújtó szolgáltatók között nem áll fenn valódi verseny, minden ilyen szolgáltatásnak valamennyi légitársaság számára egyenlően és megkülönböztetéstől mentesen hozzáférhetőnek kell lennie;
- (c) a felek számára földi kiszolgálási tevékenységet végző valamennyi társaság jogosult – függetlenül attól, hogy légitársaság-e vagy sem – a másik fél területén való földi kiszolgálás tekintetében földi kiszolgálási szolgáltatások nyújtására az ugyanazon repülőtéren működő légitársaságok részére, feltéve, amennyiben ez engedélyezve van és megfelel az alkalmazandó jogszabályoknak és egyéb rendelkezéseknek.

Résidőkiosztás a repülőtereken

6. A rendelkezésre álló résidőket a felek területén lévő repülőtereken független, átlátható, megkülönböztetésmentes módon és kellő időben kell kiosztani.

Értékesítés, helyi kiadások és pénzeszközök átutalása

7. A felek bármely légitársasága közvetlenül és/vagy a légitársaság belátása szerint az értékesítési ügynökein, a légitársaság által kijelölt egyéb közvetítőkön, más légitársaságon vagy az interneten keresztül értékesítheti légi közlekedési és kapcsolódó szolgáltatásait a másik fél területén. Minden légitársaság jogosult ilyen légi közlekedési és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat értékesíteni, és bármely személy jogosult ilyen légi közlekedési és egyéb szolgáltatásokat az érintett terület valutájában vagy szabadon átváltható valutákban megvásárolni.

8. Helyi bevételeit minden légitársaság átválthatja szabadon átváltható valutába, és az alkalmazandó jogszabályokkal összhangban a másik fél területéről hazájába vagy a választása szerinti országba vagy országokba utalhatja. Az átváltást és az átutalást azonnal, korlátozás vagy adó megállapítása nélkül engedélyezni kell a folyó ügyletekre és átutalásra, a légitársaság átutalásra vonatkozó alapkérelme benyújtásának időpontjában alkalmazandó hivatalos átváltási árfolyamon.

9. A felek légitársaságai a másik fél területén nemzeti valutában fizethetik ki a helyi kiadásokat, az üzemanyag-vásárlást is beleértve. A felek légitársaságai a másik fél területén mérlegelésük szerint a helyi valutaátváltási szabályozás szerint szabadon átváltható valutában is kifizethetik az ilyen kiadásokat.

Együttműködési megállapodások

10. Az e megállapodás hatálya alá tartozó légi járatok üzemeltetése vagy fenntartása során a felek bármely légitársasága kereskedelmi együttműködési megállapodásokat – például ülés hely-bérletre (blocked space) vonatkozó vagy közös járatüzemeltetési (code share) megállapodásokat – köthet:

- (a) a felek bármely légitársaságával (légitársaságaival);
- (b) harmadik ország bármely légitársaságával (légitársaságaival); és
- (c) bármely közlekedési (szárazföldi vagy tengeri) szolgáltatóval;

feltéve, hogy: i. az üzemeltetést végző fuvarozó rendelkezik a megfelelő forgalmi jogokkal; ii. a forgalmazást végző fuvarozók a vonatkozó kétoldalú megállapodások keretében rendelkeznek a megfelelő útvonalengedéllyel; és iii. a megállapodások eleget tesznek az ilyen megállapodásokban szokásos biztonsági és versenyjogi követelményeknek. A közös járatüzemeltetési megállapodás keretében végzett utasszállítási szolgáltatások esetében a vásárlót az értékesítés alkalmával, de legkésőbb az utasfelvételkor, illetve – átszálláskor, vagyis ha nincs külön utasfelvétel – a beszálláskor tájékoztatni kell arról, hogy a szolgáltatás egyes szakaszaiban mely fuvaroztatók fognak eljárni.

11. Az utasszállítás tekintetében a felszíni közlekedési szolgáltatók nem tartoznak a légi közlekedésre vonatkozó jogszabályok és egyéb rendelkezések hatálya alá kizárólag azon az alapon, hogy az ilyen felszíni fuvarozást a légitársaság a saját nevében biztosítja. A felszíni közlekedési szolgáltatók mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a tekintetben, hogy kötnek-e együttműködési megállapodásokat. A konkrét megállapodásokra vonatkozó döntés meghozatala során a felszíni közlekedési szolgáltatók figyelembe vehetik többek között a fogyasztók érdekeit, valamint a technikai, gazdasági, térbeli és kapacitásbeli korlátokat.

12. Az alkalmazandó jogszabályok és egyéb rendelkezések követelményeinek, valamint e megállapodás bármely más rendelkezésének a sérelme nélkül a felek lég fuvarozói és közvetett áru fuvarozási szolgáltatói korlátozás nélkül alkalmazhatnak továbbá a nemzetközi légi közlekedéshez kapcsolódó bármilyen felszíni áru fuvarozást Ukrajna és az Európai Unió területén lévő bármely pontra vagy pontról, illetve harmadik országokban, beleértve valamennyi vámkedvezményes repülőtérre és repülőtérrel való szállítást is, és beleértve adott esetben a hatályos törvények és rendelkezések alapján történő vámszabad raktárban lévő áru fuvarozására való jogosultságo(ka)t is. Az ilyen – felszínen vagy légi úton haladó – áru vámkezelésre jogosult, illetve azzal a repülőtéri vámhivatalhoz lehet fordulni. A légitársaságok dönthetnek arról, hogy a felszíni fuvarozást maguk végzik-e, vagy azt más felszíni fuvarozóval kötött megállapodás keretében biztosítják, ideértve a más légitársaságok és közvetett légi áru fuvarozó szolgáltatók által üzemeltetett felszíni fuvarozást. Az ilyen kombinált áru fuvarozási szolgáltatásokat a kombinált légi és a felszíni fuvarozásra kiszabott egységes, átfogó áron kínálhatják, feltéve hogy a fuvaroztatót nem tévesztik meg az ilyen fuvarozás tényeit illetően.

Az e bekezdés első albekezdése alkalmazásában a „felszíni fuvarozás” a szárazföldi és a tengeri fuvarozást egyaránt magában foglalja.

Kölcsönbérlet

13. A felek légitársaságai jogosultak arra, hogy a kölcsönösen elfogadott szolgáltatásokat bármely légitársaságtól – többek között harmadik országok légitársaságaitól – személyzettel vagy anélkül bérelt légi járművek alkalmazásával nyújtsák, amennyiben az ilyen megállapodásokban részes valamennyi fél eleget tesz az ilyen megállapodásokban részes felek által szokásosan alkalmazott jogszabályok és egyéb rendelkezések szerinti feltételeknek.

Egyik fél sem írhatja elő a berendezését bérbe adó légitársaságok számára az e megállapodás szerinti forgalmi jogok meglétét.

A harmadik ország légitársasága légi járművének Ukrajna valamely légitársasága általi, vagy az e megállapodás V. mellékletében említettektől eltérő harmadik ország légitársasága légi járművének az Európai Unió egy légitársasága általi, a személyzet is magába foglaló, e megállapodásban foglalt jogok kihasználására irányuló bérlete (teljes bérlet, wet-leasing) csak kivételes esetben lehetséges vagy csak átmeneti szükségletet elégíthet ki. A kölcsönbérletet a teljes bérlet tárgyát képező légi járművet bérbe adó légitársaság engedélyét kiadó hatósághoz előzetes jóváhagyásra be kell nyújtani, valamint el kell juttatni a másik fél illetékes hatóságaihoz.

Franchise-, márkahasználati és kereskedelmi engedményezési megállapodások

14. A felek légitársaságai jogosultak bármelyik fél vagy harmadik ország vállalkozásaival – a légitársaságokat is beleértve – franchise-, márkahasználati vagy kereskedelmi engedményezési megállapodásokat kötni, feltéve, hogy a légitársaságok rendelkeznek a megfelelő engedéllyel, és eleget tesznek az ilyen megállapodások tekintetében a felek által szokásosan alkalmazott jogszabályok és egyéb rendelkezések értelmében meghatározott feltételeknek, ideértve különösen a szolgáltatást üzemeltető légitársaság kilétének nyilvánosságra hozatalát.

Éjszakai leszállás

15. A felek légitársaságai a másik fél nemzetközi légi közlekedés számára nyitva álló repülőterein éjszakai leszállást hajthatnak végre.

23. CIKK

Vámok és adózás

1. Az egyik fél területére történő megérkezéskor a másik fél légitársaságai által a nemzetközi légi közlekedésben üzemben tartott légi járművek, azok szokásos felszerelései, az üzem- és kenőanyagok, a műszaki fogyóeszközök, a földi berendezések, a pótalkatrészek (a hajtóműveket is beleértve), a légi járművek készletei (többek között az utasok által a repülés alatt korlátozott mennyiségekben megvásárolható vagy elfogyasztható élelmiszerek, italok és égetett szeszes italok, dohányáru és egyéb termékek), valamint más, kizárólag a nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légi jármű üzemben tartásával vagy kiszolgálásával kapcsolatos vagy annak során használt cikkek viszonyossági alapon – az adott fél vonatkozó alkalmazandó jogszabálya alapján – mentesek:

(a) az Európai Unió nemzeti vagy helyi hatóságai által kivetett; és

- (b) nem a nyújtott szolgáltatások költségén alapuló valamennyi importkorlátozás, vagyon- és tőkeadó, vámjövedéki adó és hasonló díj és teher alól, feltéve, hogy e berendezések és készletek a légi jármű fedélzetén maradnak.

2. Viszonossági alapon, az adott fél vonatkozó alkalmazandó jogszabálya alapján – a nyújtott szolgáltatás költségén alapuló díjak kivételével – az e cikk (1) bekezdésében említett adók, vámok, díjak és egyéb terhek alól mentesek továbbá:

- (a) a valamely fél területére – észszerű határokon belül – bevitt vagy ott beszerezett, és a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légitársaságának a területet elhagyó légi járművén való felhasználás céljából a légi jármű fedélzetére felvitt készletek, többek között azon esetekben is, ha ezeket a készleteket a repülésnek azon fél területére eső szakaszán használják, ahol azokat a fedélzetre felvitték;
- (b) az egyik fél területére a másik félnek a nemzetközi légi közlekedésben használt légi jármű műszaki kiszolgálása, karbantartása vagy javítása céljából bevitt földi berendezései és pótalkatrészei (beleértve a hajtóműveket);
- (c) az egyik fél területére a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légitársaságának légi járművén való felhasználás céljából bevitt vagy ott beszerezett üzemanyag, kenőanyagok és műszaki fogyóeszközök, többek között azon esetekben is, ha ezeket a készleteket a repülésnek azon fél területére eső szakaszán használják, ahol azokat a fedélzetre felvitték;

- (d) a felek vámjogszabályai értelmében, az egyik fél területére bevitt vagy ott beszerzett olyan nyomtatott anyagok, amelyeket a másik fél nemzetközi légi közlekedésben részt vevő légitársaságának a területet elhagyó légi járművén való felhasználás céljából a fedélzetre felvittek, többek között azon esetekben is, ha ezeket a készleteket a repülés azon fél területére eső szakaszán használják, ahol azokat a fedélzetre felvitték; és
- (e) a repülőtereken és az árufuvarozási terminálokon alkalmazandó biztonsági és védelmi felszerelések.

3. Az ezzel ellentétes értelmű rendelkezések sérelme nélkül e megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza a feleket abban, hogy egy légitársaságnak egy adott terület két pontja között szolgáltatást nyújtó légi járművében történő felhasználásra szánt és a területükön megkülönböztetésmentes alapon beszerzett üzemanyagokra adót, vámot, díjat vagy egyéb terhet vessenek ki.

4. Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett berendezések és készletek esetében elő lehet írni azoknak a megfelelő hatóságok felügyelete vagy ellenőrzése alá helyezését, illetve a megfelelő vámok és adók megfizetése nélküli elszállításának tilalmát.

5. Az e cikkben biztosított mentességek abban az esetben is igénybe vehetők, ha az egyik fél légitársaságai az e cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott tételeknek a másik fél területére történő átszállítására vagy kölcsönzésére olyan légitársasággal kötöttek szerződést, amely hasonlóképpen részesül a másik fél által biztosított ilyen mentességekben.

6. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza a feleket abban, hogy adót, vámot, díjat vagy illetéket vessenek ki az utasok részére értékesített, nem a fedélzeten történő fogyasztásra szánt árukra, a területükön belüli két olyan pont között üzemeltetett légi járat működtetésének egy szakasza során, ahol a beszállás vagy a kiszállás engedélyezett.
7. A felek területén közvetlenül átmenő forgalomban érintett poggyász és áru mentesül az olyan adók, vámok, díjak és más hasonló terhek alól, amelyek nem a nyújtott szolgáltatás költségén alapulnak.
8. A légi járművön használt szokásos felszerelések, valamint a bármelyik fél légitársasága által használt légi jármű fedélzetén szokásosan tárolt anyagok és készletek a másik fél területén csak az adott területen működő vámhatóságok jóváhagyásával rakodhatók ki. Ebben az esetben azok újraexportálás vagy a vámszabályozásoknak megfelelő egyéb eltávolítás időpontjáig az említett hatóságok felügyelete alá helyezhetők.
9. E megállapodás rendelkezései az importot terhelő forgalmi adó kivételével nem érintik a hozzáadottérték-adó területét. Egy tagállam és Ukrajna között a jövedelem és a tőke kettős adóztatásának elkerülése tekintetében hatályban lévő mindenkori vonatkozó egyezmények rendelkezéseit e megállapodás nem módosítja.

24. CIKK

A repülőterek, valamint a légi közlekedési létesítmények és szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos díjak

1. A felek biztosítják, hogy az egyik fél díjszabásért felelős illetékes hatóságai vagy szervei által a másik fél légitársaságaira a léginavigációs és légiforgalom-irányítási szolgáltatások, a repülőtér, a repülésvédelmi és a kapcsolódó létesítmények és szolgáltatások igénybevételéért kiszabható használati díjak igazságosak, észszerűek, indokolatlan megkülönböztetéstől mentesek és a felhasználók csoportjai között méltányosan megosztottak legyenek. E megállapodás 9. cikkének sérelme nélkül, e díjak elérhetik, de nem haladhatják meg a repülőtéren vagy a repülőtérrendszeren belül található megfelelő repülőtéri és repülésvédelmi létesítmények és szolgáltatások biztosításának a díjszabásért felelős illetékes hatóságoknál vagy szerveknél felmerülő teljes költségét. Az ilyen díjak tartalmazhatják az eszközök értékcsökkenés utáni észszerű megtérülését. A díjszabás által érintett berendezéseket és szolgáltatásokat hatékony és gazdaságos módon kell biztosítani. A másik fél légitársaságaira kiszabott ilyen díjakat semmilyen esetben sem lehet a többi légitársaság számára a díjak meghatározásakor rendelkezésre álló legelőnyösebb feltételeknél kedvezőtlenebb feltételekkel megállapítani. A felek díjszabásért felelős illetékes hatóságai a használati díjakat nemzeti vagy külföldi valutában is meghatározhatják.

2. A felek – a hatályban lévő vonatkozó jogszabályokkal összhangban – ösztönzik vagy előírják a területükön a díjszabásért felelős illetékes hatóságok vagy szervek és a szolgáltatásokat és a létesítményeket igénybe vevő légitársaságok és/vagy képviselőik közötti konzultációt, valamint biztosítják a díjszabásért felelős illetékes hatóságok vagy szervek és a légitársaságok vagy képviselőik közötti azon információk cseréjét, amelyek – az e cikk (1) bekezdésének elveivel összhangban – szükségesek lehetnek a díjszabás ésszerűségének megfelelő felülvizsgálatához. A felek biztosítják, hogy a díjszabásért felelős illetékes hatóságok vagy szervek a felhasználókat a használati díjak módosítására irányuló minden javaslat esetében ésszerű időn belül értesítsék annak érdekében, hogy a szóban forgó hatóságok vagy szervek a módosítások végrehajtása előtt figyelembe vehessék a felhasználók véleményét.

25. CIKK

Díjszabás

1. A felek lehetővé teszik a légitársaságok számára, hogy az árakat a szabad és tisztességes verseny alapján szabadon állapítsák meg.
2. A felek nem követelik meg az árak bejelentését vagy a róluk szóló értesítést.

3. Amennyiben bármely fél illetékes hatóságai úgy vélik, hogy valamely díj nem áll összhangban az e cikkben meghatározott szempontokkal, erről megfelelő módon értesítik az adott fél illetékes hatóságait, és konzultációt kezdeményeznek velük. Az illetékes hatóságok többek között megvitathatják az esetleg jogtalan, észszerőtlen, megkülönböztető jellegű vagy támogatott díjak kérdését. A ilyen konzultációkat a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül meg kell tartani.

26. CIKK

Versenykörnyezet

1. E megállapodás alkalmazási körén belül a társulási megállapodás IV. címét, és a társulási megállapodás helyébe lépő bármely, az Európai Unió, annak tagállamai, valamint Ukrajna között létrejött későbbi megállapodást kell alkalmazni, kivéve, ha ez a megállapodás a légi közlekedési ágazat tekintetében a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozóan részletesebb szabályokat tartalmaz.

2. A felek megerősítik, hogy közös célkitűzésük egy, a légi járatok üzemeltetésével kapcsolatos tisztességes versenykörnyezet kialakítása. A felek elismerik, hogy a légitársaságok akkor folytatnak a legvalószínűbb módon tisztességes versenyt, ha teljes mértékben kereskedelmi alapon működnek, és nem részesülnek állami támogatásban.

3. A versenyt egyes vállalkozások vagy légi közlekedési termékek vagy szolgáltatások előnyben részesítésével torzító vagy ezzel fenyegető állami támogatás e megállapodás megfelelő érvényesülésével összeegyeztethetetlen, amennyiben befolyásolhatja a felek között a légi közlekedési ágazatban zajló kereskedelmet.
4. Az állami támogatások tekintetében bármely, e cikkel ellentétes gyakorlatot az Európai Unióban alkalmazandó versenyszabályok, és különösen az e megállapodás VII. mellékletében szereplő szabályokból fakadó kritériumok alapján kell elbírálni.
5. Ha az egyik fél azt állapítja meg, hogy a másik fél területén – különösen állami támogatás következtében – olyan feltételek állnak fenn, amelyek hátrányosan érintenék a légitársaságok tisztességes és egyenlő versenyfeltételeit, észrevételeket nyújthat be a másik félnek. Ezen túlmenően kérheti az e megállapodás 29. cikke szerinti vegyes bizottság ülésének összehívását. A kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül konzultációkat kell kezdeni. Amennyiben a konzultációk megkezdésétől számított 30 napon belül nem sikerül kielégítő megegyezésre jutni, akkor ezen indokból a konzultációkat kérő fél a másik fél légitársaságának (légitársaságainak) engedélyét elutasíthatja, visszatarthatja, visszavonhatja, felfüggesztheti vagy megfelelő feltételekhez kötheti, összhangban e megállapodás 19. cikkével.
6. Az e cikk (5) bekezdésében említett intézkedéseknek megfelelőeknek és arányosaknak kell lenniük, hatályukat és időtartamukat tekintve pedig a feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk. Az intézkedések kizárólag az e cikkben említett állami támogatás vagy feltételek előnyeit élvező légitársaság(ok)ra irányulhatnak, és nem sérthetik egyik fél azon jogát sem, hogy e megállapodás 31. cikke értelmében intézkedést tegyen.

7. A felek – a másik félhez intézett értesítéssel egyidejűleg – kapcsolatba léphetnek a másik fél területén lévő, állami, tartományi vagy helyi szintű illetékes kormányzati szervekkel az e cikkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából.

8. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem korlátozhatja vagy veszélyeztetheti a felek versenyhatóságainak hatáskörét, és a versenyjog végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdés e hatóságok kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az e cikk alapján hozott intézkedések nem érintik a szóban forgó hatóságok által hozott intézkedéseket, amelyeknek teljes mértékben függetleneknek kell lenniük az e cikk alapján hozott intézkedésektől.

9. E cikk nem sérti a feleknek a területükön meglévő közszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó jogszabályait és egyéb rendelkezéseit.

10. A felek lépéseket tesznek az információcsere érdekében, figyelembe véve a szakmai és az üzleti titokra vonatkozó követelmények korlátait.

27. CIKK

Statisztika

1. Mindkét fél hozzáférést biztosít a másik fél részére a nemzeti jogszabályokban és egyéb rendelkezésekben előírt statisztikákhoz, valamint – kérésre – a légi járatok üzemeltetésének felülvizsgálata céljából esetlegesen észszerűen szükséges, rendelkezésre álló statisztikai információkhoz.

2. A felek együttműködnek a vegyes bizottság keretében az e megállapodás szerinti légi járatok alakulásának nyomon követése céljából közöttük zajló statisztikai információcsere megkönnyítése érdekében.

IV. CÍM

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

28. CIKK

Értelmezés és végrehajtás

1. A felek minden megfelelő – általános vagy egyedi – intézkedést meghoznak az e megállapodásból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében, valamint tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetné e megállapodás célkitűzéseinek teljesítését.

2. Mindegyik fél felelős a megállapodásnak a saját területén való megfelelő végrehajtásáért. Ukrajna felelős továbbá azért, hogy az e megállapodás I. mellékletében említett európai uniós jogszabályokban foglalt követelményeknek és előírásoknak a saját jogrendszerébe való beépítése céljából elfogadott jogszabályokat végrehajtsa.

3. A felek minden szükséges információt és segítséget megadnak egymásnak az e megállapodás rendelkezései tekintetében elkövetett esetleges jogsértésekre vonatkozó, a másik fél által e megállapodásnak megfelelően, saját hatáskörében elvégzett vizsgálatok során.
4. Amennyiben a felek e megállapodás által rájuk ruházott hatáskörükben a másik fél érdekeltségébe tartozó és a másik fél hatóságait, vállalatait vagy vállalkozásait érintő kérdésben járnak el, a végső döntést megelőzően teljes körűen tájékoztatják a másik fél illetékes hatóságait, és lehetőséget biztosítanak számukra észrevételeik megtételére.
5. Amennyiben e megállapodás rendelkezései és az e megállapodás I. mellékletében említett jogszabályok rendelkezései lényegében megegyeznek az EU-szerződések vonatkozó szabályaival és az EU-szerződések alkalmazásában elfogadott jogszabályokkal, ezeket a rendelkezéseket végrehajtásuk és alkalmazásuk során az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: a Bíróság) és az Európai Bizottság által hozott vonatkozó ítéletekkel és határozatokkal összhangban kell értelmezni.

29. CIKK

Vegyes bizottság

1. Létrejön a felek képviselőiből álló vegyes bizottság, amely e megállapodás alkalmazásáért felel és biztosítja annak megfelelő végrehajtását. Ebből a célból a vegyes bizottság ajánlásokat tesz, és az e megállapodásban kifejezetten előírt esetekben határozatokat hoz.

2. A vegyes bizottság konszenzussal fogadja el határozatait, amelyek a felekre nézve kötelező erővel bírnak. A határozatokat a felek a saját belső eljárásaiknak megfelelően hajtják végre. A felek tájékoztatják egymást ezen eljárásaik lezárultáról, és az adott határozatok hatálybalépésének időpontjáról. Ha a vegyes bizottság határozata intézkedést ír elő valamelyik fél számára, az érintett fél minden szükséges lépést megtesz, és erről tájékoztatja a vegyes bizottságot.
3. A vegyes bizottság – határozattal – elfogadja eljárási szabályzatát.
4. A vegyes bizottság szükség szerint, a felek bármelyikének kérésére ülésezik.
5. E megállapodás értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó bármely kérdés megoldása érdekében bármelyik fél kérheti a vegyes bizottság összehívását. Az ülést a lehető legkorábbi időpontra, de legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül kell összehívni, kivéve, ha erről a felek másként állapodnak meg.
6. E megállapodás megfelelő végrehajtása érdekében a felek információt cserélnek, és bármelyik fél kérésére konzultációkat tartanak a vegyes bizottság keretében.
7. Amennyiben valamelyik fél úgy ítéli meg, hogy a vegyes bizottság egy határozatát a másik fél nem megfelelően hajtja végre, az előbbi kérheti a kérdésnek a vegyes bizottság keretében történő megvitatását. Amennyiben a vegyes bizottság a megkeresést követő két hónapon belül nem tudja megoldani az ügyet, a kérelmező fél e megállapodás 31. cikke értelmében megfelelő védintézkedéseket fogadhat el.

8. E cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül, amennyiben a vegyes bizottság a megkeresését követő hat hónapon belül az elé utalt kérdésben nem hoz határozatot, a felek e megállapodás 31. cikke alapján megfelelő átmeneti védintézkedéseket fogadhatnak el.
9. E megállapodás 20. cikkével összhangban a vegyes bizottság megvizsgálja a többségi részesedéssel eszközölt kétoldalú befektetéseket érintő kérdéseket, illetve a felek légitársaságainak tényleges ellenőrzésében történő változásokat.
10. A vegyes bizottság továbbá segíti a felek közötti együttműködést azáltal, hogy:
- (a) felülvizsgálja az e megállapodás szerinti légi járatokat érintő piaci feltételeket;
  - (b) kezeli és lehetőség szerint hatékonyan rendezi az olyan, az üzleti tevékenységgel kapcsolatos kérdéseket, amelyek többek között akadályozhatják a piacra jutást és az e megállapodás szerinti azon szolgáltatások zavartalan működését, amelyek célja az egyenlő versenyfeltételek és a szabályozási konvergencia biztosítása, és a kereskedelmi célú járatok üzemben tartóira háruló szabályozási terhek minimálisra csökkentése;
  - (c) ösztönzi az új jogszabályi vagy szabályozási kezdeményezésekről vagy fejleményekről szóló szakértői szintű eszmecseréket, valamint új nemzetközi közjogi vagy magánjogi a légiközlekedési jogszabályok elfogadását különösen a biztonság, a védelem, a környezetvédelem, a légiközlekedési infrastruktúra (ezen belül a résidők), a repülőterek, az ipari együttműködés, a légiforgalmi irányítás, a versenykörnyezet és a fogyasztóvédelem területén;

- (d) rendszeresen megvizsgálja az e megállapodás alkalmazása során fellépő társadalmi hatásokat, különösen a foglalkoztatás területén, és megfelelő válaszokat dolgoz ki a jogosnak talált aggályokra;
- (e) mérlegeli a megállapodás továbbfejlesztésének lehetséges területeit, és adott esetben ajánlásokat tesz a megállapodás módosítására;
- (f) konszenzusos alapon megállapodik a megállapodás végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó javaslatokról, stratégiákról vagy eljárási jellegű dokumentumokról; valamint
- (g) megvizsgálja és fejleszti a megállapodás hatálya alá tartozó területeken a technikai segítségnyújtást; valamint
- (h) előmozdítja az együttműködést az érintett nemzetközi fórumokon, és összehangolt álláspontok kialakítására törekszik.

30. CIKK

Vitarendezési eljárás és választottbíráskodás

1. Ha e megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a felek között vita merül fel, azt a felek először a vegyes bizottság keretében folytatott hivatalos konzultációk révén törekszenek rendezni e megállapodás 29. cikkének (5) bekezdésével összhangban. Amennyiben a vegyes bizottság az e megállapodás I. mellékletében említett követelmények és előírások értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban az említett eljárás keretében hoz határozatokat, a határozatok meghozatalakor tiszteletben kell tartani az adott követelmények és előírások értelmezésével kapcsolatban a Bíróság által hozott ítéleteket, valamint az Európai Bizottság a megfelelő követelmények és előírások alapján hozott határozatait.

2. Bármelyik fél a következő eljárással összhangban három választottbíróból álló választottbírói testület elé utalhatja azon, e megállapodás alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos vitákat, amelyeket e cikk (1) bekezdésével összhangban nem lehetett rendezni:

- (a) a választottbírói testület általi választottbíráskodás iránti kérelemről a másik fél által diplomáciai úton eljuttatott értesítés kézhezvételének időpontjától számított 60 napon belül mindkét fél kinevez egy-egy választottbíró; a harmadik választottbíró a két másik választottbíró további 60 napon belül nevezi ki. Amennyiben az egyik fél a megállapított időn belül nem nevezett ki választottbíró, vagy a harmadik választottbíró kinevezése nem történik meg a meghatározott időn belül, bármelyik fél felkérheti az ICAO Tanács elnökét, hogy nevezze ki a választottbírókat vagy adott esetben a választottbírókat. Amennyiben az ICAO Tanács elnöke valamely fél állampolgára, akkor az ICAO Tanács ilyen alapon nem kizárt rangidős alelnöke végzi a kinevezést;
- (b) az a) pont értelmében kinevezett harmadik választottbíró harmadik államban rendelkezik illetőséggel és a választottbíráskodás elnökeként jár el;
- (c) a választottbírói testület maga fogadja el eljárási szabályzatát; valamint
- (d) a választottbírói testület végleges határozatára is figyelemmel, a választottbíráskodás kezdeti költségei a felek között egyenlően oszlanak meg.

3. A választottbírói testület – bármelyik fél kérelmére – utasíthatja a másik felet átmeneti kedvezményes intézkedések végrehajtására a választottbírói testület végleges határozatáig.

4. A választottbírói testület bármely ideiglenes vagy végleges határozata a felekre nézve kötelező. A választottbírói testület arra törekszik, hogy mind az ideiglenes, mind a végleges határozatokat konszenzussal fogadja el. Ha nem sikerül konszenzusra jutni, a választottbírói testület határozatait többségi szavazattal fogadja el.

5. Amennyiben valamelyik fél a választottbírói testület e cikk rendelkezései szerinti határozatáról szóló értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül nem az említett határozatnak megfelelően jár el, a másik fél – e mulasztás fennálltaig – a vétkes félnek e megállapodás alapján biztosított jogait vagy kiváltságait korlátozhatja, felfüggesztheti vagy visszavonhatja.

31. CIKK

Védintézkedések

1. E megállapodás 7. és 8. cikkének sérelme nélkül, valamint az e megállapodás III. mellékletében említett biztonsági és védelmi értékelések sérelme nélkül az egyik fél megfelelő védintézkedéseket hozhat, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a másik fél nem teljesítette az e megállapodás szerinti kötelezettségét. A védintézkedéseket – tárgyi és időbeli hatályuk tekintetében – a helyzet orvoslásához vagy a megállapodás egyensúlyának fenntartásához okvetlenül szükséges mértékre kell korlátozni. Azon intézkedéseket kell előnyben részesíteni, amelyek e megállapodás végrehajtását a legkevésbé zavarják.

2. A védintézkedések meghozatalát mérlegelő fél a vegyes bizottságon keresztül haladéktalanul értesíti a másik felet, és minden releváns információt a rendelkezésére bocsát.

3. A felek a vegyes bizottság keretében haladéktalanul konzultációkat kezdenek egy kölcsönösen elfogadható megoldás elfogadása érdekében.
4. E megállapodás 7. és 8. cikkének sérelme nélkül, az érintett fél nem hozhat védintézkedést az e cikk (2) bekezdése szerinti értesítés időpontját követő egy hónap végéig, kivéve ha az e cikk (3) bekezdése szerinti konzultációs eljárás az említett időtartam lejárta előtt befejeződik.
5. Az érintett fél haladéktalanul értesíti a vegyes bizottságot a meghozott intézkedésekről, és minden fontos információt a rendelkezésére bocsát.
6. Az e cikk rendelkezései alapján hozott valamennyi intézkedést fel kell függeszteni, amint a vétkes fél eleget tesz e megállapodás rendelkezéseinek.

32. CIKK

Információk nyilvánosságra hozatala

A felek képviselői, küldöttei és szakértői, valamint az ezen megállapodás értelmében eljáró más tisztviselők a feladataik megszűnését követően sem fedhetnek fel harmadik feleknek szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információkat, különösen a vonatkozó, biztonságot érintő információkat, valamint a vállalatokra vagy vállalkozásokra, ezek üzleti kapcsolataira vagy költségösszetevőire vonatkozó információkat.

Átmeneti rendelkezések

1. E megállapodás III. melléklete meghatározza a felek közötti átmeneti rendelkezéseket, és az azokhoz kapcsolódó átmeneti időszakokat.

2. Az e megállapodás I. mellékletében felsorolt, a polgári repülésre vonatkozó összes európai uniós jogszabály követelményeinek és előírásainak Ukrajna általi teljes körű végrehajtása és az e megállapodás III. mellékletében szereplő feltételek teljesítése felé való fokozatos átmenet feltétele az Európai Bizottság által Ukrajjával együttműködésben végrehajtott értékelések, illetve az EASA által az e megállapodás I. mellékletének C. részében szereplő követelményekkel és szabványokkal összhangban a légiközlekedés-biztonság tekintetében végzett szabványosítási vizsgálatok.

Amint Ukrajna úgy ítéli meg, hogy a jogszabályokban foglalt vonatkozó követelmények és előírások Ukrajna jogába való beépítése és végrehajtása megtörtént, értesíti az Európai Bizottságot arról, hogy értékelést kell végezni.

3. Ha az Európai Bizottság megállapítja, hogy Ukrajna teljesíti a vonatkozó követelményeket és előírásokat, a kérdést a vegyes bizottság elé utalja, és felkéri a bizottságot, hogy hozzon határozatot arról, hogy Ukrajna jogosult a következő átmeneti időszakba lépni, vagy megfelel az összes követelménynek.

4. Ha az Európai Bizottság megállapítja, hogy Ukrajna nem teljesíti a vonatkozó követelményeket, erről tájékoztatja a vegyes bizottságot. Az Európai Bizottság ezt követően Ukrajna számára konkrét javítási intézkedéseket javasol, és – az Ukrajnával való konzultáció után – meghatározza azt a végrehajtási időszakot, amelyen belül a vonatkozó hiányosságokat orvosolni kell. A végrehajtási időszak vége előtt sor kerül egy második, illetve szükség esetén további értékelésekre is annak megállapítása céljából, hogy a javasolt javítási intézkedések valóban hatékonyan és kielégítő módon megvalósultak-e.

5. Ha az Európai Bizottság megállapítja, hogy a vonatkozó hiányosságok orvoslásra kerültek, a kérdést a vegyes bizottság elé utalja az ennek megfelelő és az e cikk (3) bekezdésében előírtak szerinti határozat meghozatala céljából.

34. CIKK

Kapcsolat más megállapodásokkal és/vagy szerződésekkel

1. E megállapodás rendelkezései a felek közötti kétoldalú légi közlekedési megállapodások és/vagy egyezségek vonatkozó rendelkezéseinek helyébe lépnek.

2. E cikk (1) bekezdése ellenére az Ukrajna és az Európai Unió, vagy annak valamely tagállama között létrejött kétoldalú megállapodásban vagy egyezségben szereplő, a tulajdonjogra, a forgalmi jogokra, kapacitásra, gyakoriságra, repülőgép-típusra vagy cserére, a közös üzemeltetésre és a díjszabásra vonatkozó rendelkezések alkalmazandók a felek között, amennyiben az ilyen kétoldalú megállapodás és/vagy szerződés rugalmasabb, azaz nagyobb szabadságot enged az érintett légitársaságoknak, illetve más módon kedvezőbb, feltéve hogy a tagállamok és a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező személyek között nem tesznek megkülönböztetést. Ugyanez vonatkozik az e megállapodás hatálya alá nem tartozó rendelkezésekre.

3. Amennyiben a felek többoldalú megállapodás szerződő felévé válnak, vagy jóváhagynak valamely, az ICAO vagy más nemzetközi szervezet által elfogadott, a megállapodás hatálya alá tartozó kérdéseket érintő határozatot, a vegyes bizottság keretében konzultálnak annak meghatározása céljából, hogy e fejlemények figyelembevétele érdekében felül kell-e vizsgálni e megállapodást.

35. CIKK

Pénzügyi rendelkezések

E megállapodás 5. cikke (1) bekezdése b) pontjának sérelme nélkül a felek gondoskodnak arról, hogy – többek között a vegyes bizottság tekintetében – elkülönítsék a szükséges pénzügyi eszközöket e megállapodásnak a területükön való végrehajtásához.

V. CÍM

HATÁLYBALÉPÉS, FELÜLVIZSGÁLAT, MEGSZŰNÉS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

36. CIKK

Módosítások

1. A vegyes bizottság – az egyik fél javaslatára – e cikkel összhangban, és az e megállapodás 15. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint egyhangúlag határoz e megállapodás mellékleteinek módosításáról.
2. E megállapodás mellékleteinek módosításai azt követően lépnek hatályba, hogy a felek valamennyi szükséges belső eljárásnak eleget tettek.
3. E megállapodást a benne található rendelkezések végrehajtásának fényében, a felek bármelyikének kérésére – a vonatkozó eljárásokkal összhangban és a vegyes bizottság esetleges ajánlásainak figyelembevételével – felül kell vizsgálni esetleges jövőbeli módosítása céljából. E megállapodás ebből eredő módosításai e megállapodás 38. cikkével összhangban lépnek hatályba.

37. CIKK

Megszűnés

Bármely fél bármely időpontban diplomáciai úton írásban értesítheti a másik felet az e megállapodás megszüntetésére irányuló döntéséről. Az erről szóló értesítést egyidejűleg az ICAO-nak is meg kell küldeni. E megállapodás a Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség forgalmi idejének végén, greenwichi középideő szerint éjféltől szűnik meg, egy évvel a megszünésről történő írásbeli értesítés keltét követően, kivéve, ha ezen időszak lejártá előtt a felek kölcsönösen megegyeznek az értesítés visszavonásáról.

38. CIKK

Hatálybalépés és ideiglenes alkalmazás

1. E megállapodást az aláíró feleknek belső rendelkezéseikkel összhangban meg kell erősíteniük vagy jóvá kell hagyniuk.

2. E megállapodás a felek közötti diplomáciai jegyzékváltás során megküldött azon utolsó értesítés keltét követő második hónap első napján lép hatályba, amelyben a felek megerősítik, hogy a megállapodás hatálybalépéséhez szükséges valamennyi eljárásnak eleget tettek. E jegyzékváltás keretében Ukrajna eljuttatja az Európai Unió Tanácsának Főtitkárságához az Európai Uniónak és tagállamainak szóló diplomáciai értesítését, az Európai Unió Tanácsának Főtitkársága pedig megküldi Ukrajnának az Európai Uniótól és tagállamaitól származó diplomáciai értesítést. Az Európai Unió és tagállamai által küldött diplomáciai jegyzékben valamennyi tagállam megerősíti, hogy eleget tett a megállapodás hatálybalépéséhez szükséges eljárásoknak.

3. E cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül, a felek megállapodnak abban, hogy – belső eljárásaikkal és/vagy hazai jogszabályaikkal összhangban – e megállapodást a felek közötti diplomáciai jegyzékváltás során megküldött azon utolsó értesítés keltét követő hónap első napjától ideiglenesen alkalmazzák – vagy adott esetben – megkötik, amelyben a felek megerősítik, hogy a megállapodás hatálybalépéséhez szükséges valamennyi eljárásnak eleget tettek.

4. E megállapodás letéteményese az Európai Unió Tanácsának főtitkára.

39. CIKK

Nyilvántartásba vétel az ICAO-nál és az Egyesült Nemzetek Titkárságánál

Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikkével összhangban ezt a megállapodást és bármilyen módosítását a hatálybalépését követően Ukrajna az ICAO-nál és az Egyesült Nemzetek Titkárságánál nyilvántartásba veteti.

40. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás két-két eredeti példányban angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén és ukrán nyelven készül, amely szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

FENTIEK HITELEÜL, az alulírott, erre kellően feljogosított meghatalmazottak aláírták ezt a megállapodást.

Kelt ..., ... év ... havának ... napján

a Belga Királyság részéről,

a Bolgár Köztársaság részéről,

a Cseh Köztársaság részéről,

a Dán Királyság részéről,

a Németországi Szövetségi Köztársaság részéről,

az Észt Köztársaság részéről,

Írország részéről,

a Görög Köztársaság részéről,

a Spanyol Királyság részéről,

a Francia Köztársaság részéről,

a Horvát Köztársaság részéről,

az Olasz Köztársaság részéről,

a Ciprusi Köztársaság részéről,

a Lett Köztársaság részéről,

a Litván Köztársaság részéről,

a Luxemburgi Nagyhercegség részéről,

Magyarország részéről,

a Máltai Köztársaság részéről,

a Holland Királyság részéről,

az Osztrák Köztársaság részéről,

a Lengyel Köztársaság részéről,

a Portugál Köztársaság részéről,

Románia részéről,

a Szlovén Köztársaság részéről,

a Szlovák Köztársaság részéről,

a Finn Köztársaság részéről,

a Svéd Királyság részéről,

az Európai Unió részéről

Ukrajna részéről

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL A POLGÁRI REPÜLÉS TERÉN ELFOGADOTT AZON
ALKALMAZANDÓ KÖVETELMÉNYEK ÉS ELŐÍRÁSOK JEGYZÉKE, AMELYEKET
UKRAJNA JOGSZABÁLYAIBA BE KELL ÉPÍTENI

A következő európai uniós jogszabályokban foglalt alkalmazandó követelményeket és előírásokat be kell építeni Ukrajna jogszabályaiba; e követelményeket és előírásokat e megállapodás részének kell tekinteni, és – eltérő rendelkezés hiányában – e megállapodással, illetve annak III. mellékletével összhangban kell őket alkalmazni. E melléklet szükség esetén tartalmazza az egyes jogi aktusok vonatkozó kiigazításait.

Az e mellékletben említett jogi aktusokban szereplő alkalmazandó követelmények és előírások a felekre nézve kötelező erejűek, és azok a felek belső jogrendjének részét képezik vagy részévé kell válniuk a következők szerint:

- (a) az európai uniós rendeletek és irányelvek az EU-szerződések értelmében az Európai Unióra és tagállamaira nézve kötelező erővel bírnak;
- (b) a vonatkozó európai uniós rendeletek és irányelvek végrehajtása érdekében Ukrajna által elfogadott nemzeti jogszabályok Ukrajnára nézve kötelező erővel bírnak, a végrehajtás formáját és módját azonban Ukrajna választja meg.

A. PIACI HOZZÁFÉRÉS ÉS KAPCSOLÓDÓ KÉRDÉSEK

1008/2008/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 1008/2008/EK rendelete (2008. szeptember 24.) a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról

Alkalmazandó követelmények és előírások: IV. fejezet.

95/93/EGK

A Tanács 95/93/EGK rendelete (1993. január 18.) a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól,

az alábbiakkal módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 894/2002/EK rendelete (2002. május 27.) a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól szóló 95/93/EGK tanácsi rendelet módosításáról,

Az Európai Parlament és a Tanács 1554/2003/EK rendelete (2003. július 22.) a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól szóló 95/93/EGK tanácsi rendelet módosításáról,

Az Európai Parlament és a Tanács 793/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól szóló 95/93/EGK tanácsi rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–12. cikk, 14. cikk és a 14a. cikk (2) bekezdése.

A 12. cikk (2) bekezdésében „a Bizottság” helyett „a vegyes bizottság” értendő.

96/67/EK

A Tanács 96/67/EK irányelve (1996. október 15.) a közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–25. cikk és melléklet.

A 10. cikk alkalmazásakor „a tagállamok” helyett az „EU-tagállamok” értendők.

A 20. cikk (2) bekezdésében „a Bizottság” helyett „a vegyes bizottság” értendő.

785/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 785/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a légifuvarozókra és légi járművek üzemben tartóira vonatkozó biztosítási követelményekről,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 285/2010/EU rendelete (2010. április 6.) a légifuvarozókra és légi járművek üzemben tartóira vonatkozó biztosítási követelményekről szóló 785/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–8. cikk és a 10. cikk (2) bekezdése.

2009/12/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/12/EK irányelve (2009. március 11.) a repülőtéri díjakról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: minden rendelkezés a 12. cikk (1) bekezdése, valamint a 13. és a 14. cikk kivételével.

B. LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁS

549/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 549/2004/EK rendelete (2004. március 10.) az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról (keretrendelet),

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. december 16.) az 549/2004/EK, az 550/2004/EK, az 551/2004/EK és az 552/2004/EK rendeletnek az európai légiközlekedési rendszer teljesítményének és fenntarthatóságának javítását célzó módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk, 6. cikk és 9–14. cikk.

550/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 550/2004/EK rendelete (2004. március 10.) a léginavigációs szolgálatoknak az egységes európai égbolt keretében történő ellátásáról (léginavigációs szolgálati rendelet),

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. december 16.) az 549/2004/EK, az 550/2004/EK, az 551/2004/EK és az 552/2004/EK rendeletnek az európai légiközlekedési rendszer teljesítményének és fenntarthatóságának javítását célzó módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–19. cikk, I. és II. melléklet.

551/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 551/2004/EK rendelete (2004. március 10.) a légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezéséről és használatáról (légtérrendelet),

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. december 16.) az 549/2004/EK, az 550/2004/EK, az 551/2004/EK és az 552/2004/EK rendeletnek az európai légiközlekedési rendszer teljesítményének és fenntarthatóságának javítását célzó módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk.

552/2004/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 552/2004/EK rendelete (2004. március 10.) az Európai Légitforgalmi Szolgáltatási Hálózat átjárhatóságáról (átjárhatósági rendelet),

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 1070/2009/EK rendelete (2009. december 16.) az 549/2004/EK, az 550/2004/EK, az 551/2004/EK és az 552/2004/EK rendeletnek az európai légiközlekedési rendszer teljesítményének és fenntarthatóságának javítását célzó módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–12. cikk és I–V. melléklet.

Végrehajtási jogszabályok

691/2010/EU

A Bizottság 691/2010/EU rendelete (2010. július 29.) a léginavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének megállapításáról, valamint a léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról szóló 2096/2005/EK rendelet módosításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 677/2011/EU rendelete (2011. július 7.) a légiforgalmi szolgáltatási (ATM) hálózati funkciók végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és a 691/2010/EU rendelet módosításáról,

A Bizottság 1216/2011/EU rendelete (2011. november 24.) a léginavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének megállapításáról szóló 691/2010/EU bizottsági rendelet módosításáról,

A Bizottság 390/2013/EU rendelete (2013. május 3.) a léginavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének létrehozásáról

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–25. cikk és I–IV. melléklet.

1794/2006/EK

A Bizottság 1794/2006/EK rendelete (2006. december 6.) a léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 1191/2010/EU rendelete (2010. december 16.) a léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 391/2013/EU rendelete (2013. május 3.) a léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–17. cikk, I–VI. melléklet.

482/2008/EK

A Bizottság 482/2008/EK rendelete (2008. május 30.) a léginavigációs szolgáltatók által kialakítandó, szoftverbiztonságot garantáló rendszer létrehozásáról és a 2096/2005/EK rendelet módosításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 1035/2011/EU rendelete (2011. október 17.) a léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról, valamint a 482/2008/EK és a 691/2010/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–6. cikk, I. és II. melléklet.

1034/2011/EU

A Bizottság 1034/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. október 17.) a légiforgalmi szolgáltatások és a léginavigációs szolgálatok repülésbiztonsági felügyeletéről és a 691/2010/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–19. cikk.

1035/2011/EK

A Bizottság 1035/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. október 17.) a léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról, valamint a 482/2008/EK és a 691/2010/EU rendelet módosításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 923/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–14. cikk és I–V. melléklet.

409/2013/EU

A Bizottság 409/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. május 3.) a közös projektek meghatározásáról, az európai légiforgalmi szolgáltatási főterv irányítási struktúrájának létrehozásáról, valamint a főterv kivitelezését támogató ösztönzők megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–15. cikk.

2150/2005/EK

A Bizottság 2150/2005/EK rendelete (2005. december 23.) a rugalmas légtérfelhasználásra vonatkozó közös szabályok megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–9. cikk és a melléklet.

730/2006/EK

A Bizottság 730/2006/EK rendelete (2006. május 11.) a légtér 195-ös repülési szint fölötti osztályozásáról és a látvarepülési szabályok szerinti járatok e szint fölötti útvonaláról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk.

255/2010/EU

A Bizottság 255/2010/EU rendelete (2010. március 25.) a légiforgalomáramlás-szervezésre vonatkozó közös szabályok megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–15. cikk.

176/2011/EU

A Bizottság 176/2011/EU rendelete (2011. február 24.) a funkcionális légtérblokkok kialakítását és módosítását megelőzően benyújtandó információkról.

923/2012/EU

A Bizottság 923/2012/EU rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–10. cikk és a melléklet.

1032/2006/EU

A Bizottság 1032/2006/EK rendelete (2006. július 6.) az előzetes tájékoztatás, a koordinálás és a légi járatok légiforgalmi irányító egységek közötti átadása céljából a repülési adatok cseréjét biztosító automatikus rendszerekre vonatkozó követelmények megállapításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 30/2009/EK rendelete (2009. január 16.) az 1032/2006/EK rendeletnek az adatkapcsolat-szolgáltatásokat támogató repülési adatok cseréjét biztosító automatikus rendszerekre vonatkozó követelmények tekintetében történő módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–10. cikk és I–V. melléklet.

1033/2006/EK

A Bizottság 1033/2006/EK rendelete (2006. július 4.) az egységes európai égbolton a felszállás előtti szakaszban a repülési tervekre alkalmazandó eljárások követelményeiről,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 428/2013/EU rendelete (2013. május 8.) az 1033/2006/EK rendeletnek a 3. cikke (1) bekezdésében említett ICAO-rendelkezők tekintetében történő módosításáról és a 929/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–5. cikk és a melléklet.

633/2007/EK

A Bizottság 633/2007/EK rendelete (2007. június 7.) az előzetes tájékoztatás, a koordinálás és a légi járatok légiforgalmi irányító egységek közötti átadása céljára szolgáló légiforgalmi üzenettovábbítási protokoll használatára vonatkozó követelmények megállapításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 283/2011/EU rendelete (2011. március 22.) a 633/2007/EK rendeletnek a 7. cikkben említett átmeneti rendelkezések tekintetében történő módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–7. cikk, 8. cikk második és harmadik mondat, valamint I–IV. melléklet.

29/2009/EK

A Bizottság 29/2009/EK rendelete (2009. január 16.) az egységes európai égbolt keretében megvalósuló adatkapcsolat-szolgáltatásokra vonatkozó követelmények megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–14. cikk és I–VII. melléklet.

262/2009/EK

A Bizottság 262/2009/EK rendelete (2009. március 30.) az egységes európai égbolt S-módú lekérdezési kódjainak összehangolt kiosztására és használatára vonatkozó követelmények megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–12. cikk, I–VI. melléklet.

73/2010/EU

A Bizottság 73/2010/EU rendelete (2010. január 26.) a légiforgalmi adatok és légiforgalmi tájékoztatások minőségével kapcsolatos követelményeknek az egységes európai égbolt keretében történő meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–13. cikk, I–X. melléklet.

1206/2011/EU

A Bizottság 1206/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. november 22.) az egységes európai égbolton belül légtérel ellenőrzésre szolgáló légi jármű-azonosításra vonatkozó követelmények megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk és I–VII. melléklet.

1207/2011/EU

A Bizottság 1207/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. november 22.) az egységes európai égbolton belüli légtérel ellenőrzés végrehajtására és átjárhatóságára vonatkozó követelmények megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–14. cikk és I–IX. melléklet.

1079/2012/EU

A Bizottság 1079/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. november 16.) az egységes európai égbolton belüli beszédüzemű kommunikáció csatornatávolságára vonatkozó követelmények megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–15. cikk és I–V. melléklet.

SESAR rendelet

219/2007/EK

A Tanács 219/2007/EK rendelete (2007. február 27.) az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer (SESAR) megvalósítása érdekében közös vállalkozás alapításáról,

az alábbival módosítva:

A Tanács 1361/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer (SESAR) megvalósítása érdekében közös vállalkozás alapításáról szóló 219/2007/EK rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: Az 1. cikk (1)–(2) és (5)–(7) bekezdése, 2–3. cikk, a 4. cikk (1) bekezdése és a melléklet.

Légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyek

805/2011/EU

A Bizottság 805/2011/EU rendelete (2011. augusztus 10.) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és egyes tanúsításokra vonatkozó részletes szabályoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–32. cikk és I–IV. melléklet.

Bizottsági határozatok

2011/121/EU

A Bizottság 2011/121/EU határozata (2011. február 21.) a léginavigációs szolgálatok 2012–2014 közötti időszakra vonatkozó európai uniós szintű teljesítménycéljainak és riasztási küszöbértékeinek meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk.

C(2011) 2611 final

A Bizottság C(2011) 2611 final határozata (2011. május 20.) a 29/2009/EK bizottsági rendelet 14. cikke szerinti mentességekről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–3. cikk, I. és II. melléklet.

C(2011) 9074 final

A Bizottság C(2011) 9074 final végrehajtási határozata (2011. december 9.) a 29/2009/EK bizottsági rendelet 14. cikke szerinti mentességekről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–3. cikk, I. és II. melléklet.

C(2012) 9604 final

A Bizottság C(2012) 9604 final végrehajtási határozata (2021. december 19.) az egységes európai égbolt légiforgalmi szolgáltatási hálózati funkcióira vonatkozó, a 2012–2019-es időszakra szóló hálózatstratégiai terv jóváhagyásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–3. cikk.

C. A LÉGI KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGA

216/2008/EK rendelet (alaprendelet)

Az Európai Parlament és a Tanács 216/2008/EK rendelete (2008. február 20.) a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 690/2009/EK rendelete (2009. július 30.) a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi rendelet, 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról,

Az Európai Parlament és a Tanács 1108/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a 216/2008/EK rendeletnek a repülőterek, a légiforgalmi szolgáltatás és a léginavigációs szolgálatok tekintetében történő módosításáról, valamint a 2006/23/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről,

A Bizottság 6/2013/EU rendelete (2013. január 8.) a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk; 13–16. cikk, 20–25. cikk, 54., 55. és 68. cikk, valamint az I–VI. melléklet.

A 216/2008/EK rendeletet és végrehajtási szabályait az alábbi rendelkezések szerint kell végrehajtani Ukrajnában:

1. Ukrajna nem ruházhatja az EASA-ra egyetlen, az Egyezményben és annak mellékleteiben foglalt, biztonsággal kapcsolatos funkcióját sem;
2. Ukrajna tekintetében az EASA rendszeresen elvégzi a 216/2008/EK rendelet 54. cikke szerinti szabványosítási vizsgálatokat;
3. a vegyes bizottság e megállapodás III. mellékletének rendelkezéseivel összhangban dönt arról, hogy az Ukrajna által kiadott bizonyítványokra alkalmazni kell-e a 216/2008/EK rendelet 11. cikkét;

4. a 216/2008/EU rendelet 11. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó az Ukrajna által a járatüzemeltetés és a folyamatos légi alkalmasság vonatkozásában kiadott bizonyítványokra (a 965/2012/EU, a 748/2012/EU és a 2042/2003/EK végrehajtási rendeletek);
5. amennyiben a vegyes bizottság úgy dönt, hogy alkalmazni kell a 216/2008/EK rendelet 11. cikkének (1) bekezdését, akkor az Európai Bizottságot Ukrajnában megilletik a 216/2008/EK rendelet 11. cikkének (2) bekezdése, 14. cikkének (5) és (7) bekezdése, 24. cikkének (5) bekezdése, és 25. cikkének (1) bekezdése szerinti döntéshozatali jogkörök;
6. a légi alkalmasság területén, ahol az EASA nem végez tevékenységeket, Ukrajna, az általa harmadik országokkal kötött egyezmények vagy megállapodások értelmében adhat ki bizonyítványokat, szakszolgálati engedélyeket vagy jóváhagyásokat.

748/2012/EU

A Bizottság 748/2012/EU rendelete (2012. augusztus 3.) a légi járművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légialkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 7/2013/EU rendelete (2013. január 8.) a légi járművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légi alkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 748/2012/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–2. és 8–10. cikk, valamint a melléklet.

2042/2003/EK

A Bizottság 2042/2003/EK rendelete (2003. november 20.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 707/2006/EK rendelete (2006. május 8.) a 2042/2003/EK rendeletnek a korlátozott időtartamú jóváhagyások időtartamának és az I. és III. melléklet vonatkozásában való módosításáról,

A Bizottság 376/2007/EK rendelete (2007. március 30.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 1056/2008/EK rendelete (2008. október 27.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 127/2010/EU rendelete (2010. február 5.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 962/2010/EU rendelete (2010. október 26.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 1149/2011/EU rendelete (2011. október 21.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról,

A Bizottság 593/2012/EU rendelete (2012. július 5.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló 2042/2003/EK rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–6. cikk és I–IV. melléklet.

996/2010/EU

Az Európai Parlament és a Tanács 996/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–26. cikk, a 7. cikk (4) bekezdésének és a 24. cikknek a kivételével.

2003/42/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2003/42/EK irányelve (2003. június 13.) a polgári légi közlekedésben előforduló események jelentéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk, I. és II. melléklet.

1321/2007/EK

A Bizottság 1321/2007/EK rendelete (2007. november 12.) a polgári légiközlekedési eseményekre vonatkozó, a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerint cserélt információk központi adattárba történő rendezésével kapcsolatos végrehajtási szabályok meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk.

1330/2007/EK

A Bizottság 1330/2007/EK rendelete (2007. szeptember 24.) a polgári légiközlekedési eseményekre vonatkozó információnak az érdekelt felekkel történő, a 2003/42/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdése szerinti terjesztésére vonatkozó végrehajtási szabályok meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–10. cikk és I–II. melléklet.

104/2004/EK

A Bizottság 104/2004/EK rendelete (2004. január 22.) az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség fellebbezési tanácsának szervezetére és összetételére vonatkozó szabályok megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–7. cikk és a melléklet.

628/2013/EK

A Bizottság 628/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. június 28.) az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség szabványosítási vizsgálatok végzésével és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályai alkalmazásának nyomon követésével kapcsolatos munkamódszereiről, valamint a 736/2006/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–27. cikk.

2111/2005/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2111/2005/EK rendelete (2005. december 14.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légitársaságok közösségi listájának elfogadásáról és az üzemeltető fuvarozó kiléte tekintetében a légi közlekedés utasainak tájékoztatásáról, valamint a 2004/36/EK irányelv 9. cikkének hatályon kívül helyezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–13. cikk és a melléklet.

473/2006/EK

A Bizottság 473/2006/EK rendelete (2006. március 22.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légitársaságoknak a 2111/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében említett közösségi listája végrehajtási szabályainak megállapításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–6. cikk és A–C. melléklet.

474/2006/EK

A Bizottság 474/2006/EK rendelete (2006. március 22.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légitársaságoknak a 2111/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében említett közösségi listájának létrehozásáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 659/2013/EU végrehajtási rendelete (2013. július 10.) a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légitársaságok közösségi listájának létrehozásáról szóló 474/2006/EK rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–3. cikk, A. és B. melléklet.

1178/2011/EU

A Bizottság 1178/2011/EU rendelete (2011. november 3.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 290/2012/EU rendelete (2012. március 30.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló 1178/2011/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk és I–VII. melléklet.

965/2012/EU

A Bizottság 965/2012/EU rendelete (2012. október 5.) a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 800/2013/EU rendelete (2013. augusztus 14.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló 965/2012/EU rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–9. cikk és I–VII. melléklet.

1332/2011/EU

A Bizottság 1332/2011/EU rendelete (2011. december 16.) a levegőben történő ütközések elhárítását szolgáló közös légtérhasználati követelmények és üzemeltetési eljárások meghatározásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk és a melléklet.

D. KÖRNYEZETVÉDELEM

2003/96/EK

A Tanács 2003. október 27-i 2003/96/EK irányelve az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: A 14. cikk (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdése.

2006/93/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2006/93/EK irányelve (2006. december 12.) a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény második kiadásának (1988) 16. függeléke 1. kötete II. részének 3. fejezete hatálya alá tartozó repülőgépek üzemeltetésének szabályozásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–5. cikk.

2002/49/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. június 25-i 2002/49/EK irányelve a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–16. cikk, valamint az I–VI. melléklet.

2002/30/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2002/30/EK irányelve (2002. március 26.) a Közösség repülőterein a zajvédelemmel összefüggő üzemeltetési korlátozások bevezetésére vonatkozó szabályok és eljárások megállapításáról,

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–15. cikk, valamint az I. és a II. melléklet.

E. SZOCIÁLIS SZEMPONTOK

89/391/EGK

A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről,

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/30/EK irányelve (2007. június 20.) a gyakorlati végrehajtásra vonatkozó jelentések egyszerűsítése és észszerűsítése érdekében a 89/391/EGK tanácsi irányelv, annak egyedi irányelvei, valamint a 83/477/EGK, a 91/383/EGK, a 92/29/EGK és a 94/33/EK tanácsi irányelv módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–16. cikk és 18–19. cikk.

2003/88/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (2003. november 4.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól.

Alkalmazandó rendelkezések: 1–19. cikk, 21–24. cikk és 26–29. cikk.

2000/79/EK

A Tanács 2000/79/EK irányelve (2000. november 27.) az Európai Légitársaságok Szövetsége (AEA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF), az Európai Közforgalmi Pilóták Szövetsége (ECA), az Európai Regionális Légitársaságok Szövetsége (ERA) és a Légiszállítók Nemzetközi Szövetsége (IACA) által kötött, a polgári repülésben dolgozó utazó munkavállalók munkaidejének szervezéséről szóló európai megállapodásról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 2–3. cikk és a melléklet.

F. FOGYASZTÓVÉDELEM

90/314/EGK

A Tanács 90/314/EGK irányelve (1990. június 13.) a szervezett utazási formákról.

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk.

93/13/EGK

A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről.

Alkalmazandó rendelkezések: 1–10. cikk és a melléklet.

A 10. cikk alkalmazásában „a Bizottság” helyett „minden más EKLT szerződő fél” értendő.

95/46/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–34. cikk.

2027/97/EK

A Tanács 2027/97/EK rendelete (1997. október 9.) a légifuvarozók baleset esetén fennálló felelősségéről,

az alábbival módosítva:

Az Európai Parlament és a Tanács 889/2002/EK rendelete (2002. május 13.) a légifuvarozók balesetek esetén fennálló felelősségéről szóló 2027/97/EK tanácsi rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–8. cikk.

261/2004/EK

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–17. cikk.

1107/2006/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2006/EK rendelete (2006. július 5.) a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–16. cikk, I. és II. melléklet.

G. SZÁMÍTÓGÉPES HELYFOGLALÁSI RENDSZEREK

80/2009/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 80/2009/EK rendelete (2009. január 14.) a számítógépes helyfoglalási rendszerek ügyviteli szabályzatáról és a 2299/89/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–19. cikk és a mellékletek.

H. EGYÉB JOGI AKTUSOK

437/2003/EK

Az Európai Parlament és a Tanács 437/2003/EK rendelete (2003. február 27.) a légi személy-, áru- és postaiküldemény-szállításra vonatkozó statisztikai adatgyűjtésről,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 1358/2003/EK rendelete (2003. július 31.) a légi személy-, áru- és postaiküldemény-szállításra vonatkozó statisztikai adatgyűjtésről szóló 437/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról, valamint annak I. és II. melléklete módosításáról,

A Bizottság 546/2005/EK rendelete (2005. április 8.) az adatszolgáltató országcódok elosztásának vonatkozásában a 437/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet kiigazításáról és a közösségi repülőterek listájának frissítése vonatkozásában az 1358/2003/EK rendelet módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–11. cikk, I. és II. melléklet.

1358/2003/EK

A Bizottság 1358/2003/EK rendelete (2003. július 31.) a légi személy-, áru- és postaiküldemény-szállításra vonatkozó statisztikai adatgyűjtésről szóló 437/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról, valamint annak I. és II. melléklete módosításáról,

az alábbival módosítva:

A Bizottság 158/2007/EK rendelete (2007. február 16.) az 1358/2003/EK rendeletnek a közösségi repülőterek jegyzékének tekintetében történő módosításáról.

Alkalmazandó követelmények és előírások: 1–4. cikk és I–III. melléklet.

**KÖLCSÖNÖSEN ELFOGADOTT SZOLGÁLTATÁSOK ÉS MEGHATÁROZOTT
ÚTVONALAK**

1. Mindkét fél lehetővé teszi a másik fél légitársaságai számára, hogy az alábbiakban meghatározott útvonalakon légi közlekedési szolgáltatásokat nyújtsanak:
  - (a) az Európai Unió légitársaságai esetében: bármely pont az Európai Unión belül – az európai szomszédsági politikában részt vevő partnerországokban¹, az ECAA-országokban², vagy az e megállapodás V. mellékletében felsorolt országokban található bármely közbenső pontok – bármely pont Ukrajnán belül – mindezeken túli bármely pont;
  - (b) Ukrajna légitársaságai esetében: bármely pont Ukrajnán belül – az európai szomszédsági politikában részt vevő partnerországokban, az ECAA-országokban, vagy az e megállapodás V. mellékletében felsorolt országokban található bármely közbenső pontok – bármely pont az Európai Unióban.

---

¹ Az „európai szomszédságpolitika partnerországai” alatt ez esetben a következő országok értendők: Algéria, Örményország, Azerbajdzsán, Belorusszia, Egyiptom, Grúzia, Izrael, Jordánia, Libanon, Líbia, Marokkó, Palesztina, Szíria, Tunézia és a Moldovai Köztársaság; Ukrajna tehát nem.

² „ECAA-ország”: az európai közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás (ECAA-megállapodás) részes felei; ezek a megállapodás aláírásának időpontjában a következők voltak: az Európai Közösség és tagállamai, az Albán Köztársaság, Bosznia és Hercegovina, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, az Izlandi Köztársaság, a Montenegrói Köztársaság, a Norvég Királyság, a Szerb Köztársaság és Koszovó (ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével).

Gyakorolhatók és elfogadhatók a meglévő és új jogok, többek között azok az Ukrajna és az EU-tagállamok közötti kétoldalú vagy egyéb megállapodások értelmében olyan pontok kiszolgálásához fűződő jogok, amelyek nem tartoznak e megállapodás hatálya alá, feltéve, hogy nincs az Európai Unió légitársaságai között az illetőségük alapján történő megkülönböztetés.

(c) az Európai Unió légitársaságai továbbá arra is jogosultak, hogy Ukrajnán belül található pontok közötti útvonalon nyújtsanak légi közlekedési szolgáltatásokat, függetlenül attól, hogy az ilyen légi közlekedési szolgáltatások az Európai Unió területéről indulnak ki vagy oda irányulnak.

2. Az e melléklet (1) bekezdésének a) és b) pontjával összhangban üzemeltetett járatok ukrán légitársaságok esetében Ukrajna területéről indulnak ki vagy ide irányulnak, az európai uniós légitársaságok esetében pedig az Európai Unió területéről indulnak ki vagy ide irányulnak.

3. A felek légitársaságai bármely, illetve valamennyi járat tekintetében saját döntésük szerint:

(a) egyik vagy mindkét irányban üzemeltethetnek légi járatokat;

(b) különböző járatszámokat kombinálhatnak egyazon repülésen belül;

(c) kiszolgálhatnak az e melléklet (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti közbenső pontokat, és azokon túli pontokat, valamint a felek területén lévő pontokat, bármilyen kombinációban és bármilyen sorrendben;

(d) kihagyhatnak egy vagy több pontot;

- (e) bármely légi járművükről bármely másik légi járművükre – bármely ponton – átcsoportosíthatnak forgalmat;
  - (f) megszakíthatják útjukat bármelyik fél területén lévő vagy azon kívüli bármely ponton;
  - (g) a másik fél területén keresztül tranzitszállítást hajthatnak végre; valamint
  - (h) kombinálhatják a forgalmat ugyanazon a légi járművön, tekintet nélkül a forgalom eredetére.
4. A felek minden légitársaság számára lehetővé teszik, hogy az általa kínált nemzetközi légi közlekedésben a járatsűrűséget és a kapacitást a piaci kereskedelmi megfontolások alapján állapítsa meg. E joggal összhangban egyik fél sem korlátozhatja egyoldalúan a forgalom nagyságát, a légi járatok sűrűségét vagy gyakoriságát, vagy azt, hogy a másik fél légitársaságai milyen típusú légi járműveket üzemeltethetnek, kivéve ha ez vám, műszaki, üzemeltetési, környezetvédelmi vagy egészségvédelmi okokból, illetve e megállapodás 26. cikkének alkalmazása céljából szükséges.
5. Az egyes felek légitársaságai – közös járatüzemeltetési (code-share) megállapodás keretében is – bármely olyan, harmadik ország területén található pont felé üzemeltethetnek szolgáltatást, amely nem a meghatározott útvonalakon található, feltéve, hogy nem gyakorolják az ötödik szabadságjogot.
6. Ez a melléklet az e megállapodás III. mellékletében foglalt átmeneti rendelkezésekre, és az ott említett jogok meghosszabbítására is figyelemmel alkalmazandó.
-

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

1. SZAKASZ

ÁTMENETI IDŐSZAKOK

1. Az e megállapodásból eredő összes rendelkezés és feltétel Ukrajna általi teljes körű végrehajtását és alkalmazását két átmeneti időszak alatt kell megvalósítani.
2. Az átmenet feltételét képezik – az e megállapodás 33. cikkében előírtak szerint – az Európai Bizottság által végrehajtandó értékelések és az EASA által végrehajtandó szabványosítási vizsgálatok, valamint a vegyes bizottság határozata.

2. SZAKASZ

AZ ELSŐ ÁTMENETI IDŐSZAK SORÁN ALKALMAZANDÓ ELŐÍRÁSOK

1. Az első átmeneti időszak során:

- (a) az Európai Unió légitársaságai és az Ukrajnában engedélyezett légitársaságok korlátlan forgalmi jogokat élveznek az Európai Unió bármely pontja és az Ukrajnában található bármely pont között;
- (b) a vonatkozó európai uniós követelmények és előírások Ukrajna általi végrehajtására és alkalmazására vonatkozó értékelés függvényében, és a vegyes bizottság tájékoztatását követően Ukrajna megfigyelőként részt vesz a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól szóló 95/93/EGK tanácsi rendelet alapján létrehozott bizottság munkájában; valamint
- (c) e megállapodás 22. cikke (5) bekezdésének c) pontja nem alkalmazandó.

2. Ukrajna az alábbi feltételek teljesítése után léphet a második átmeneti időszakba:
- (a) az alábbi jogszabályok alkalmazandó követelményeinek és előírásainak az ukrán nemzeti jogba történő beépítése, majd végrehajtása:
- a (polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló) 216/2008/EK rendelet;
  - a (légi járművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légialkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló) 748/2012/EU rendelet;
  - a (légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról szóló,) módosított 2042/2003/EK rendelet;
  - a (légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelmények és igazgatási eljárások meghatározásáról szóló) 965/2012/EU rendelet;
  - a (polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a rögzítéséről szóló) 1178/2011/EU rendelet;

- a (polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről szóló 996/2010/EU) rendelet;
- a (repülőtéri díjakról szóló) 2009/12/EK irányelv;
- a (közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról szóló) 96/67/EK irányelv;
- a (résidőkiosztás egységes szabályairól szóló) 95/93/EGK rendelet;
- a (polgári repülésben dolgozó utazó munkavállalók munkaidejének szervezéséről szóló európai megállapodásról szóló) 2000/79/EK irányelv;
- a (Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló) 1008/2008/EK rendelet IV. fejezete;
- a (légifuvarozókra és légi járművek üzemben tartóira vonatkozó biztosítási követelményekről szóló) 785/2004/EK rendelet;
- a (számítógépes helyfoglalási rendszerekről szóló) 80/2009/EGK rendelet;
- a (légi fuvarozók baleset esetén fennálló felelősségéről szóló) 2027/97/EK rendelet;

- a (visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló) 261/2004/EK rendelet;
- az (egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról szóló, 2004. március 10-i) 549/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (keretrendelet);
- a (léginavigációs szolgálatoknak az egységes európai égbolt keretében történő ellátásáról szóló, 2004. március 10-i) 550/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (léginavigációs-szolgálati rendelet);
- a (légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezéséről és használatáról szóló, 2004. március 10-i) 551/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (légtérrendelet);
- az (Európai Légiforgalmi Szolgáltatási Hálózat átjárhatóságáról szóló, 2004. március 10-i) 552/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (átjárhatósági rendelet);
- a (léginavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének megállapításáról, valamint a léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról szóló 2006/2005/EK rendelet módosításáról szóló, 2010. július 29-i) 691/2010/EU bizottsági rendelet;

- a (léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló, 2006. december 6-i) 1794/2006/EK bizottsági rendelet;
- a (légiforgalmi szolgáltatások és a léginavigációs szolgálatok repülésbiztonsági felügyeletéről és a 691/2010/EU rendelet módosításáról szóló, 2011. október 17-i) 1034/2011/EU bizottsági rendelet;
- a (rugalmas légtérfelhasználásra vonatkozó közös szabályok megállapításáról szóló, 2005. december 23-i) 2150/2005/EK bizottsági rendelet; valamint
- a (légiforgalomáramlás-szervezésre vonatkozó közös szabályok megállapításáról szóló, 2010. március 25-i) 255/2010/EU bizottsági rendelet;

a felsorolt jogszabályoknak az e megállapodás I. mellékletében felsorolt módosításait is figyelembe kell venni;

- (b) a működési engedélyek tekintetében a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. fejezetében foglaltakkal lényegében egyenértékű szabályok alkalmazása; valamint
- (c) a repülésbiztonság tekintetében az ECAC 30. számú okmánya II. részének végrehajtása, a legutóbbi alkalmazandó módosítás tekintetében.

3. SZAKASZ

A MÁSODIK ÁTMENETI IDŐSZAK SORÁN ALKALMAZANDÓ ELŐÍRÁSOK

1. Azt követően, hogy a vegyes bizottság az e megállapodás 33. cikkében előírtak szerint kiadta azt a határozatot, amelyben megerősíti, hogy Ukrajna teljesíti az e melléklet 2. szakaszának 2. pontjában foglalt feltételeket:
  - (a) az Ukrajna által kiadott, az e megállapodás IV. mellékletének 1. szakaszában felsorolt tanúsításokat az EU-tagállamok a vegyes bizottság határozatában szereplő feltételekkel összhangban, és a 216/2008/EK rendelet 11. cikkének megfelelően elismerik;
  - (b) e megállapodás 22. cikke 5. bekezdésének c) pontja alkalmazandó; valamint
  - (c) a vonatkozó európai uniós követelmények és előírások Ukrajna általi végrehajtására és alkalmazására vonatkozó értékelés függvényében, és a vegyes bizottság tájékoztatását követően Ukrajna megfigyelőként részt vesz a Közösségen belül működési tilalom alá tartozó légi fuvarozók közösségi listájának elfogadásáról szóló, 2111/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet alapján létrehozott bizottság munkájában.

2. Ukrajna az alábbi feltételek teljesítése után léphet az e megállapodás teljes körű végrehajtásának szakaszába:
- (a) az e megállapodás I. mellékletében felsorolt összes európai uniós jogszabály alkalmazandó követelményeinek és előírásainak Ukrajna nemzeti jogába való beépítése és végrehajtása; valamint
  - (b) az Ukrajna illetékességi körébe tartozó légteret a funkcionális légtérblokkok kialakítására vonatkozó uniós követelményeknek megfelelően kell megszervezni.

4. SZAKASZ

E MEGÁLLAPODÁS TELJES KÖRŰ VÉGREHAJTÁSA

Azt követően, hogy a vegyes bizottság az e megállapodás 33. cikkében előírtak szerint kiadta azt a határozatot, amelyben megerősíti, hogy Ukrajna teljesíti az e melléklet 3. szakaszának 2. pontjában foglalt feltételeket, a következők alkalmazandók:

1. Az e melléklet 2. szakaszának 1. pontjában meghatározott forgalmi jogokon túl:
- (a) az Európai Unió légitársaságai korlátlan forgalmi jogokat élveznek az Ukrajnában található pontok, az európai szomszédsági politikában részt vevő partnerországokban, illetve az ECAA-országokban található közbenső pontok, az e megállapodás V. mellékletében felsorolt országokban található pontok és az azokon túli pontok között, feltéve, hogy a járat a tagállamok valamelyikében található pontot is kiszolgál.

Az Európai Unió légitársaságai továbbá korlátlan forgalmi jogokat élveznek az Ukrajnán belül található pontok közötti útvonalak tekintetében, függetlenül attól, hogy az adott légi járat az EU területéről indul ki vagy oda irányul; valamint

- (b) Ukrajna légitársaságai korlátlan forgalmi jogokat élveznek az Európai Unióban található pontok, az európai szomszédsági politikában részt vevő partnerországokban, illetve az ECAA-országokban található közbenső pontok, és az e megállapodás V. mellékletében felsorolt országokban található pontok között, feltéve, hogy a légi járat Ukrajnában található pontot is kiszolgál.

- 2. Az EU-tagállamok az Ukrajna által kiadott, az e megállapodás IV. mellékletének 2. szakaszában felsorolt összes tanúsítást – e rendelkezések feltételeivel összhangban – elismerik.

AZ E MEGÁLLAPODÁS III. MELLÉKLETÉBEN EMLÍTETT TANÚSÍTÁSOK JEGYZÉKE

1. Repülőgép-személyzet

Pilóta szakszolgálati engedélyek (engedélyek kiadása, meghosszabbítása, módosítása, korlátozása, felfüggesztése vagy visszavonása) (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A repülésoktatásért, a repülésszimulációs oktatásért vagy a pilóták ismereteinek felméréseért felelős személyek képesítése (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

Légiutas-kísérő tanúsítványok (tanúsítványok kiadása, meghosszabbítása, módosítása, korlátozása, felfüggesztése vagy visszavonása) (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

Pilóta-szakszolgálati orvosi minősítések (kiadás, meghosszabbítás, módosítás, korlátozás, felfüggesztés vagy visszavonás) (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A repülőorvos-szakértők képesítése, valamint annak feltételei, hogy egy háziorvos repülőorvos-szakértőként járhasson el (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A légiutas-kísérő személyzet tagjainak rendszeres repülőorvosi vizsgálata, valamint az e vizsgálat elvégzéséért felelős személyek képesítése (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A pilótaképző szervezetek engedélyeinek kiadására, meghosszabbítására, módosítására, korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására vonatkozó feltételek (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A repülőorvosi központok engedélyeinek kiadására, meghosszabbítására, módosítására, korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására vonatkozó feltételek (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

A repülésszimulációs oktatóeszközök bizonyítványaira, valamint az ilyen eszközöket működtető és alkalmazó szervezetekre vonatkozó követelmények (216/2008/EK rendelet, 1178/2011/EU rendelet és az 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló 290/2012/EU rendelet).

2. Légitforgalmi szolgáltatások és léginavigációs szolgálatok

Légitforgalmi szolgáltatók tanúsítványai (216/2008/EK rendelet, 1034/2011/EU rendelet, és az 1035/2011/EU rendelet II. melléklete – A légitforgalmi szolgáltatások nyújtásának különös követelményei).

Meteorológiai szolgáltatók tanúsítványai (216/2008/EK rendelet, 1034/2011/EU rendelet, és az 1035/2011/EU rendelet III. melléklete – A meteorológiai szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelményei).

Légiforgalmi tájékoztató szolgáltatók tanúsítványai (216/2008/EK rendelet, 1034/2011/EU rendelet, és az 1035/2011/EU rendelet IV. melléklete – A légiforgalmi tájékoztató szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelmények).

A távközlési, navigációs vagy légtérellelőrző szolgáltatók tanúsítványai (216/2008/EK rendelet, 1034/2011/EU rendelet, és az 1035/2011/EU rendelet V. melléklete – A távközlési, navigációs vagy légtérellelőrző szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelmények).

A légiforgalmi irányítók (ATCO) és gyakornok légiforgalmi irányítók szakszolgálati engedélyei (kiadás, felfüggesztés és visszavonás) és a kapcsolódó jogosítások, kiterjesztések (216/2008/EK, 805/2011/EU rendelet).

A légiforgalmi irányítók orvosi minősítései (216/2008/EK, 805/2011/EU rendelet).

A légiforgalmi irányítók (ATCO) képzését végző szervezetek tanúsítványai (érvényesség, megújítás, újraérvényesítés és alkalmazás) (216/2008/EU, 805/2011/EU rendelet).

AZ E MEGÁLLAPODÁS 17., 19. ÉS 22. CIKKÉBEN,
VALAMINT II. ÉS III. MELLÉKLETÉBEN EMLÍTETT
EGYÉB ÁLLAMOK JEGYZÉKE

1. Az Izlandi Köztársaság (az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás alapján);
  2. A Liechtensteini Hercegség (az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás alapján);
  3. A Norvég Királyság (az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás alapján); valamint
  4. A Svájci Államszövetség (az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti légi közlekedési megállapodás alapján).
-

ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

E megállapodás az alábbiakban megállapított eljárási szabályoknak megfelelően alkalmazandó:

1. UKRAJNA RÉSZVÉTELE AZ EGYES BIZOTTSÁGOK MUNKÁJÁBAN

Amennyiben e megállapodás értelmében Ukrajna részt vesz egy, az Európai Unió kapcsolódó jogi aktusával létrehozott bizottság munkájában, ezt megfigyelőként teheti, azaz figyelemmel követheti az összes vonatkozó egyeztetést, és a bizottság eljárási szabályainak megfelelően részt vehet a vitákban, kivéve a szavazással záródó üléseket.

Az egységes európai égboltra vonatkozó jogszabályok végrehajtása érdekében a légiforgalmi szolgáltatás tekintetében Ukrajna részt vesz továbbá az Európai Bizottság által létrehozott összes testület, így például az ágazati konzultációs testület (Industry Consultation Body, ICB) és a Hálózatkezelő (Network Manager) munkájában.

2. AZ EASA-BAN BETÖLTÖTT MEGFIGYELŐI STÁTUSZ MEGSZERZÉSE

Az EASA-ban betöltött megfigyelői státusz feljogosítja Ukrainát arra, hogy részt vegyen az EASA EU-tagállamok és az európai szomszédságpolitika partnerországai előtt nyitva álló technikai csoportjainak és testületeinek munkájában, a részvételre vonatkozó feltételekkel összhangban. A megfigyelői státusz nem jár együtt szavazati joggal. Az EASA igazgatótanácsában Ukrajna nem kap megfigyelői státuszt.

3. EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS INFORMÁCIÓCSERE

Annak érdekében, hogy a Felek illetékes hatóságai könnyebben gyakorolhassák vonatkozó hatásköreiket, a szóban forgó hatóságok kérésre a megállapodás megfelelő működéséhez szükséges valamennyi információt átadják egymásnak.

4. NYELVEKRE VALÓ HIVATKOZÁSOK

Az e megállapodás keretében megállapított eljárások során a Felek jogosultak az Európai Unió intézményei vagy Ukrajna bármely hivatalos nyelvének használatára. A felek azonban tisztában vannak azzal, hogy az angol nyelv használata megkönnyíti az eljárásokat. Ezért ha egy hivatalos okirat olyan nyelven íródott, amely nem az Európai Unió intézményeinek hivatalos nyelve, az okirathoz – az előző mondat rendelkezésére figyelemmel – egyidejűleg mellékelni kell az Európai Unió intézményeinek egyik hivatalos nyelvén készült fordítását. Amennyiben bármelyik fél szóbeli eljárás során olyan nyelvet kíván használni, amely nem hivatalos nyelve az Európai Unió intézményeinek, az adott fél gondoskodik az angol nyelvre történő szinkrontolmácsolásról.

AZ E MEGÁLLAPODÁS 26. CIKKÉNEK (4) BEKEZDÉSÉBEN EMLÍTETT KRITÉRIUMOK

1. A következők összeegyeztethetők e megállapodás megfelelő működésével:
  - (a) az egyéni fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatások, feltéve hogy azokat a szolgáltatás eredetén alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják; valamint
  - (b) a természeti katasztrófák vagy rendkívüli események miatti károk enyhítését célzó támogatások.
2. Továbbá a következők is összeegyeztethetőnek tekinthetők e megállapodás megfelelő működésével:
  - (a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatások, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság;
  - (b) egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatások, amennyiben az ilyen támogatások nem befolyásolják hátrányosan a légitársaságok kereskedelmi ügyleteit oly módon, hogy az ellentétes legyen a felek közös érdekével; valamint
  - (c) az EU horizontális csoportmentességi rendeletei, valamint a horizontális és ágazati állami támogatási szabályok szerint jóváhagyott célkitűzések megvalósítására, az említett rendeletekben és szabályokban meghatározott feltételekkel összhangban nyújtott támogatások.